2 ЛІПЕНЯ 1999г. ПЯТНІЦА

НАВІНЫ

№73 (604) КОШТ СВАБОДНЫ

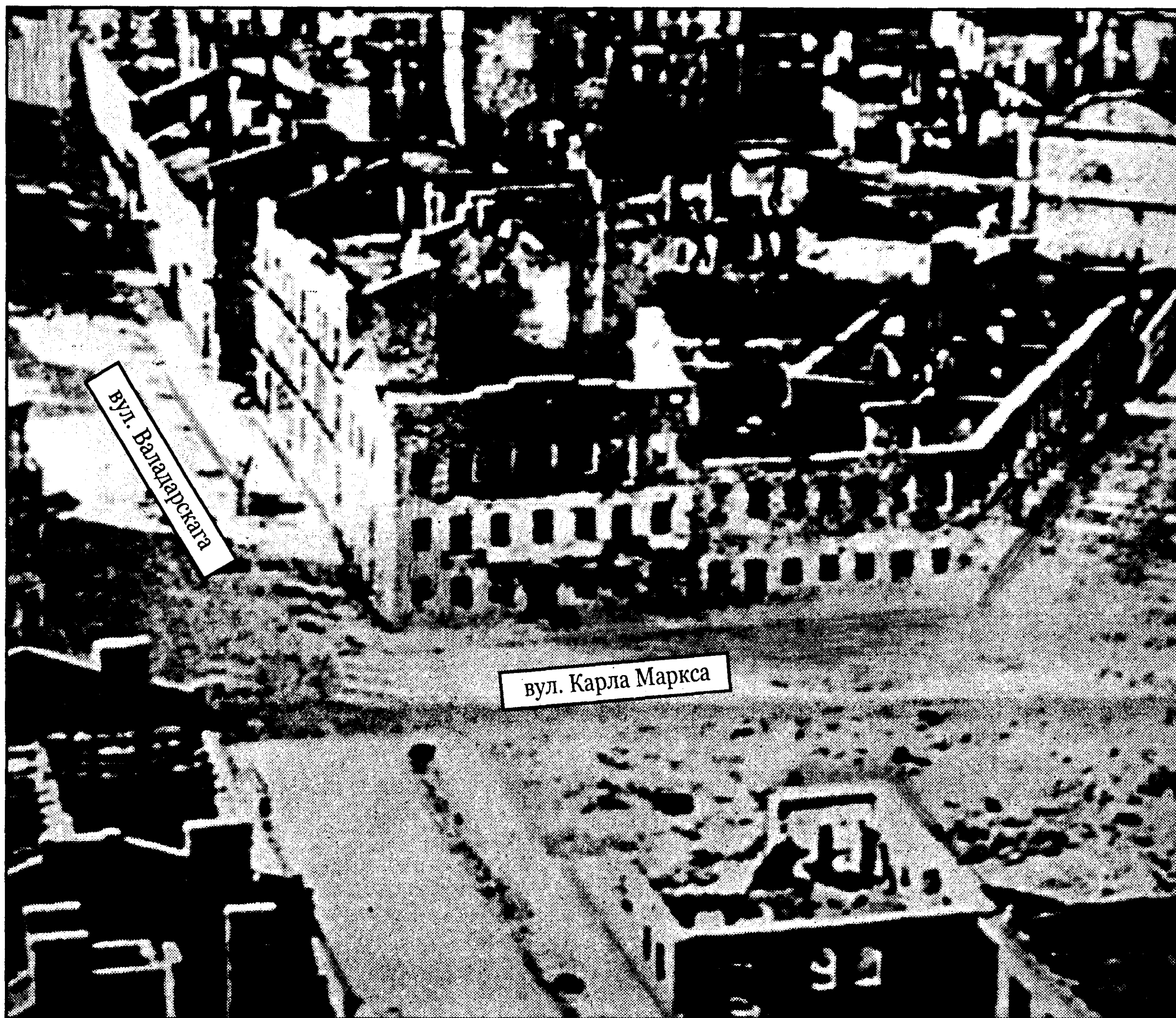

стар.7

Дзень вызвалення

Кастусь ТАРАСАЎ

55 гадоў назад цэнтр Мінска выглядаў так, як сведчыць гэты фотаздымак: руіны без адзінай адзнакі жыцця. Гэтак жа былі зруйнаваныя ўсе буйныя прамысловыя гарады Беларусі. Чорнымі воспінамі пакрывалі нашую зямлю папялішчы болей за 9.000 спаленых вёсак. Калі 3 ліпеня купкі ацалелых мінчукоў плакалі ад шчасця, сустракаючы чырвонаармейцаў, на ўсход ад Мінска працягвалася бітва з узятымі ў кацёл нямецкімі дывізіямі. Брэст быў адваяваны 28 ліпеня, і пачаліся баі за вызваленне Беласточчыны, якая ў той час яшчэ ўваходзіла ў склад БССР. У нас зараз пра гэта не ўзгадваюць, але ў 1944 годзе там гінулі беларускія салдаты, лічачы, што вызваляюць родную краіну. Аказалася, што яны вызвалялі землі для сталінскага падарунка суседзям.

Мінск. 3 ліпеня 1944 года

За гады вайны ў Чырвоную Армію было мабілізавана 1,5 мільёна беларускіх мужчын (570 тысяч на пачатку вайны, болей за 900 — летам 1944 і ў 1945 годзе). З 200 тысяч насельніцтва даваеннага Мінска разам з тымі, хто вярнуўся з эвакуацыі, засталася ў жывых палова. Агульныя страты насельніцтва краіны за вайну склалі болей за 2,5 мільёны чалавек. Лічба не канчатковая. Яна не ўлічвае салдатаў, якія памерлі ад раненняў пасля вайны, і тых шматлікіх людзей, хто памёр ад невыноснасці гора — страчаных сем'яў, родных, любімых, хто застаўся адзінокі і непрыкметна дагарэў, не маючы моцы пачаць новае жыццё.

Спатрэбіліся дзесяцігоддзі, каб адбудавалася жыллё, каб напісалі пра спаленыя вёскі, каб помнік Хатыні стаў сімвалам перанесеных нашым народам пакутаў. Але заўжды дзень 3 ліпеня быў для Беларусі святам не менш значным, чым свята 9 мая. Бо ў ліпені 1944 першы раз пасля трох гадоў пекла людзі выходзілі на вуліцы з верай, што болей не будуць гінуць іхныя дзеці, што карнікі не прыйдуць да іх і не застрэляць кожнага дзесятага, што іх не адправяць у Германію, што хутка вернуцца дамоў бацькі, мужы, браты. Не ўсе спадзяванні спраўдзіліся.

Для тых, хто перажыў вайну і сустрэў у ліпені вызваленне ад нямецкай навалы, — гэта дзень радасці. Для тых, хто нарадзіўся пазней, — гэта дзень спачування сваім родным, старым людзям, якія ваявалі на фронце ці ў партызанах, выжылі пад акупантамі.

3 ліпеня — дзень памяці пра тое, што нясе вайна і якіх ахвяраў патрабавала вызваленне ад заваёўнікаў.

Гэты дзень ніколі не святкаваўся нашым народам як дзень Рэспублікі, бо тады Беларусь была суцэльным полем бітвы. Ніколі не ўзгадвалі ў гэты дзень і пра незалежнасць Беларусі. На вызваленую ад фашыстаў Беларусь вярнуўся сталінскі рэжым, вярнуліся гвалт і бяспраўе, высылкі людзей у сібірскія лагеры здзейсняліся да сакавіка 1953 года. Рэжым, які адправіў на той свет мільёны людзей у 30-я гады, які знішчыў рэпрэсіямі армію напярэдадні вайны, які не здолеў падрыхтаваць абарону дзяржавы, пасля 1944 года здзекаваўся з тых, хто патрапіў у палон, хто быў прымушаны выжываць на акупаваных землях. Аддаўшы 2,5 мільёна жыццяў, наш народ не атрымаў свабоды. Спатрэбілася паўстагоддзя, каб вярнуцца да даваеннай колькасці насельніцтва.

У гэты дзень, ускладаючы кветкі да абеліскаў, варта задумацца, што ўдзельнікі вайны, партызаны, старыя дастойныя лепшага жыцця, чым яны маюць цяпер. Што народ, які столькі адпакутаваў і столькі ахвяраваў, мае права на родную мову, на духоўную самастойнасць, на ўласную будучыню. Усё гэта і сімвалізуе нашая святая дата — 3 ліпеня. ■

ГАРАЧАЯ ЛІНІЯ

Спекхард збіраецца ў Беларусь

Амерыканскі пасол Дэніэл Спекхард 7 ліпеня прыедзе ў Мінск. На працягу тыдня ён намерваецца правесці шэраг сустрэчаў з прадстаўнікамі афіцыйных уладаў і апазіцыі. Як паведамілі ў прэс-службе міністэрства замежных справаў, спадар Спекхард абмяркуе пытанні двухбаковых адносінаў, у тым ліку праблему размяшчэння яго рэзідэнцыі. Нагадаем, што Дэніэл Спекхард пакінуў Беларусь у чэрвені мінулага года пасля таго, як беларускія ўлады пазбавілі яго рэзідэнцыі ў комплексе «Дразды».

А в Беларуси лучше

Лидер казахстанской партии большевиков Утеген Кабазиев обратился в посольство Беларуси в Казахстане с просьбой предоставить ему политическое убежище. Он заявил, что начиная с 1992 года подвергался «систематическим гонениям» за свои большевистские убеждения со стороны казахстанских властей и «более 9 раз был арестован и осужден».

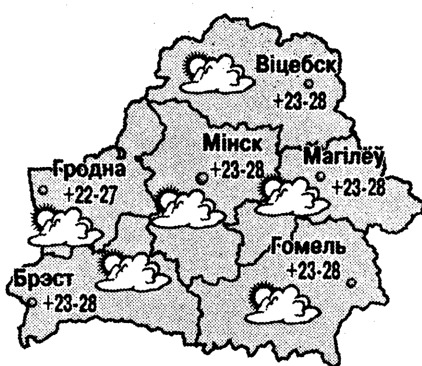
Трагедыя ў Альпах

21 чалавек загінуў у мястэчку Сэнт-Эцьен-ан-Дэвалю ў французскіх Альпах у выніку аварыі на канатнай дарозе. Фунікулёр з інжынерамі, якія ехалі ў абсерваторыю на Пік дэ Бюр, зваліўся ў бездань з 80-метровай вышыні. Усе пасажыры фунікулёра загінулі. Прычыны катастрофы пакуль не ўстаноўленыя, бо «канатка» была ў добрым тэхнічным стане і адпавядала ўсім патрабаванням бяспекі.

Аддзел інфармацыі

наша свабода

НАДВОР'Е

3-4 ліпеня па рэспубліцы чакаецца пераменная воблачнасць, **3 ліпеня** на асобных раёнах кароткачасовыя дажджы, месцамі навальніцы. **4 ліпеня** пераважна без ападкаў. Вецер заходні і паўднёва-заходні, 3—7 м/с, пры навальніцах парывы да 12—14 м/с. Тэмпература паветра ўначы: па **Брэсцкай вобласці** 3-га — +11—+16, 4-га — +13—+18; па **Гродзенскай вобласці** 3-га — +11—+16, 4-га — +13—+18; па **Гомельскай вобласці** 3 і 4-га — +13—+18. Па **Магілёўскай, Віцебскай** і **Мінскай** абласцях 3 і 4-га — +13—+18.

Курс наяўнага долара на «чорным рынку» 440 000

УСХОДНІ НАПРАМАК

И в новом Союзе депутаты будут неприкосновенны

Вика ТУРОВА

Александр Лукашенко готов помериться силами с Борисом Ельциным в борьбе за пост главы союзного государства. Об этом он заявил накануне открытия очередной сессии Парламентского собрания Союза России и Беларуси. Дело осталось за малым – учредить эту должность.

Парламентарии двух государств собрались в Минске, чтобы обсудить вопросы дальнейшего объединения России и Беларуси. Депутаты намерены существенно дополнить предложенный администрациями глав государств проект Договора о создании Союзного государства. Они считают, что в исключительном ведении Союзного государства должны находиться вопросы внешней политики, обороны, безопасности, функционирования общей группировки войск, бюджетная и налоговая системы Союза, единое валютное регулирование, таможенное дело, единая торговля и таможенно-тарифная политика в отношении третьих стран, проведение единой ценовой политики и так далее.

Парламентарии полагают, что в договоре должно найти отражение право третьих стран на вхождение в Союзное государство. О таком желании, в частности, уже заявила Союзная Скупщина Югославии, представители которой в качестве наблюдателей участвуют в работе Минской сессии.

Пока в проекте договора, представленном на обсуждение, пост президента Союза отсутствует. Документом предусматривается, что высший орган Союзного государства возглавят председатель Совета и его заместитель, которыми поочередно будут главы государств — участников Союза. Это не то, чего хотел Александр Лукашенко, и совсем не то, о чем последнее время говорят российские политики, предрекающие президентскую синекуру для Бориса Ельцина на новой должности.

Зато парламентарии хорошо позаботились о своих нуждах. Они предлагают создать двухпалатный законодательный орган Союза, в котором найдется место как для российских, так и для белорусских политиков, невостребованных в национальных парламентах. И уж, конечно, союзным депутатам будет обеспечена неприкосновенность на территории обоих государств в течение всего срока их полномочий.

Депутаты настаивают на том, что Договор о создании Союзного государства должен быть утвержден на референдумах как в России, так и в Беларуси. Они не исключают, что объединение двух государств может потребовать внесения изменений в их конституции. ■

ПЯТНІЦА З МІКАЛАЕМ ХАЛЕЗІНЫМ

Хватит!

Один мудрый европейский политик два года назад сказал мне в приватном разговоре: «Не надо сильно волноваться о сроках правления вашего президента, — еще пара лет, и он потеряет власть после войны в своей же структуре». Сегодня эти слова выглядят пророческими, ведь война уже началась. Эскалация набирает обороты, и инициатива здесь принадлежит отнюдь не оппозиции, а раздробленной и агрессивной команде президента.

Создается впечатление, что в стране наступила анархия — спецслужбы арестовывают представителей разных политических группировок; сельское хозяйство страны приказало долго жить; начались перебои с выплатой пенсий, и даже погода безумствует.

Властные структуры не отдают отчета своим действиям. Совсем недавно они запретили проведение шествия памяти погибших во Второй мировой войне, ссылаясь на то, что еще не прошло 40 дней после трагедии на Немиге, а сами устроили веселуху на стадионе под названием «Спартакиада народов СНГ». Теперь здоровые дядьки перетягивают канаты, а в это время страна готовится к июльскому противостоянию власти и народа и к осенней голодухе.

Главный белорусский «резонаст» клянет на чем свет стоит оппозицию, не понимая, что центр противостояния сместился внутрь нынешней власти. Там пролегло уже несколько линий фронтов. Клан Ивана Титенкова воюет с бригадой Мясниковича, аграрии бьются с министерством сельского хозяйства и минфином, директорат противостоит Госконтролю и министерству экономики. А президент? А президент пытается понять, что же происходит вокруг, и дерется со всеми подряд.

Нынешние лето и осень станут определяющими для Беларуси на последующие несколько лет, а может быть, и десятилетий. В стране царит невыносимая атмосфера лжи; цинизм власти стал визитной карточкой государства; страх парализовал волю и совесть большинства белорусов. Многие спрашивают нас, журналистов: «Сколько это может продолжаться?». Мы знаем ответ на этот вопрос — так же как и вы. Ответ прост и банален — вся эта вакханалия будет продолжаться до тех пор, пока каждый из нас, проснувшись утром от чудовищной вони разложившейся власти, не скажет сам себе: «Хватит!»

Закон забараняе выкарыстоўваць у назвах словы «нацыянальны» і «народны»

Юрый ПАЦЁМКІН

Палата прадстаўнікоў адобрыла ў першым чытанні папраўкі ў некаторыя заканадаўчыя акты «па пытанні ўсталявання новых падыходаў да арганізацыі і дзейнасці грамадскіх аб'яднанняў». Папраўкі, у прыватнасці, уносяцца ў законы «Аб прафесійных саюзах», «Аб палітычных партыях», «Аб грамадскіх аб'яднаннях», «Аб свабодзе веравызнання і рэлігійных арганізацыях».

Са словаў міністра юстыцыі Беларусі Генадзя Варанцова, змяненні і дапаўненні ў гэтыя заканадаўчыя акты ўносяцца ў адпаведнасці з Дэкрэтам прэзідэнта. Напрыклад, артыкул 3 закона «Аб грамадскіх аб'яднаннях» дапоўнены абмежаваннем наконт дзейнасці аб'яднанняў, якія «адмоўна ўплываюць на здароўе і псіхіку грамадзян».

Яшчэ адно дапаўненне ў закон «Аб грамадскіх аб'яднаннях» тычыцца забароны на выкарыстанне ў назвах арганізацыяў і іх сімволіцы словаў «нацыянальны» і «народны». Раней такая забарона распаўсюджвалася толькі на словы «Беларусь» і «Рэспубліка Беларусь».

Акрамя таго, палата прадстаўнікоў вызначыла адказнасць за дзейнасць ад імя незарэгістраванай або неперарэгістраванай палітычнай партыі, прафесійнага саюза ці іншай грамадскай арганізацыі. Згодна з зьмяненнямі Адміністратыўнага кодэкса, падобная дзейнасць будзе караццa вынясеннем папярэджання або накладаннем штрафу ў памеры ад 10 да 50 мінімальных зарплат (МЗП). Тыя ж дзеянні, учыненыя паўторна на працягу года пасля прымянення мераў адміністратыўнага спагнання, будуць караццa штрафам ад 50 да 100 МЗП ці адміністратыўным арыштам на тэрмін да 15 сутак.

Закон «Аб друку і іншых сродках масавай інфармацыі» дапоўнены палажэннем, згодна з якім СМІ забараняецца распаўсюджваць інфармацыю ад імя палітычных партыяў, прафесійных саюзаў, іншых грамадскіх аб'яднанняў, якія не прайшлі ва ўстаноўленым заканадаўствам парадку дзяржаўную рэгістрацыю (перарэгістрацыю). Са словаў намесніка старшыні пастаяннай парламенцкай камісіі па правах чалавека і нацыянальных адносінах Ігара Катлярова, пры выкарыстанні інфармацыі аб такой арганізацыі неабходна будзе зрабіць спасылку на тое, што яна не зарэгістраваная ў міністэрстве юстыцыі. ■

ТЭНДЭНЦЫІ

Феакцістаў і Лагвінец па-ранейшаму за кратамі, Ціцянкоў па-ранейшаму на волі

Алег ГРУЗДЗІЛОВІЧ

Прайшло больш за дзесяць дзён, як былі затрыманыя генеральны дырэктар Беларускага металургічнага камбіната Юрый Феакцістаў і вядомы прадпрымальнік Віктар Лагвінец. Міжтым, афіцыйна не паведамляецца, ці прад'яўлена абодвум нейкае абвінавачанне. Ва ўсякім разе, калі гэты нумар газеты рыхтаваўся да друку, прэс-служба міністэрства ўнутраных справаў такімі звесткамі не валодала, маўчалі таксама прэс-цэнтры пракуратуры і Савета бяспекі. У камітэце па арганізаванай злачыннасці МУС, якім кіруе Міхаіл Мядзведзеў, пацвярджаюць толькі, што спецыяльна створаная следчая група над справай «Феакцістаў — Лагвінец — іншыя» працуе, але пра вынікі, нават папярэднія, казаць зарана. Маўляў, сакрэтнасць надзвычайная.

Сакрэтнасць сакрэтнасцю, але ж, згодна з законам, абвінавачанне трэба прад'явіць затрыманым на працягу 10 дзён. Інакш пракуратура не дазволіць далей утрымліваць людзей пад вартай. У нас, як вядома, да законаў ставяцца своеасабліва. Нават ведамствы, якія павінны сачыць за захаваннем законаў, самі ў гэтай важнай справе не заўсёды паказваюць добры прыклад. Таму не даводзіцца асабліва здзіўляцца, што абвінавачанні супраць Феакцістава ці Лагвінца канчаткова афармяць пазней, калі будзе «накапанае» нешта сур'ёзнае. Пакуль, мяркуючы па звестках, што зыходзяць з розных крыніцаў, затрыманых падазраюць у даволі смешных учынках. Напрыклад, як паведамілі нам са Жлобіна, калектыву прадпрыемства было абвешчана, што былы дырэктар абвінавачваецца ў... халатнасці пры выкананні службовых абавязкаў. Маўляў, былі нанесеныя нейкія матэрыяльныя страты дзяржаве. Крымінальны кодэкс прадугледжвае за гэта нязначнае пакаранне — ад грашовага штрафу да трох гадоў пазбаўлення волі. Безумоўна, калі следчыя абнародуюць гэткае абвінавачанне ў адносінах да кіраўніка буйнейшага ў Еўропе металургічнага камбіната — яны моцна павесяляць увесь свет. «Зачапіцца за нешта больш сур'ёзнае пакуль не ўдаецца, восьследчыя і цягнуць час», — кажа ўплывовая крыніца ў праваахоўных органах.

Але, з іншага боку, не спраўдзіліся і прагнозы некаторых асобаў, якія сцвярджалі, што Феакцістава альбо хаця б Лагвінца выпусцяць хутка пасля таго, як з замежнай камандзіроўкі вернецца кіраўнік справамі прэзідэнта ўсемагутны Іван Іванавіч Ціцянкоў. Альбо аўтары гэтай версіі дрэнна ведаюць Івана Іванавіча, альбо ён паступіў нетрадыцыйна, альбо вызваліцель з яго ніякі. Больш таго, актыўна пачалі цыркуляваць чуткі, што і Ціцянкова ўжо ўзялі пад белыя ручкі і ён бушуе пад ахвотна дае паказанні.

Гэтыя чуткі мы паспрабавалі праверыць у самога Івана Іванавіча. Раней ён не раз даваў невялікія каментары нашай газеце, але зараз «прабіцца» да Ціцянкова не ўдалося. За яго на нашыя пытанні адказаў памочнік Уладзімір Рагавіцкі.

«Іван Іванавіч як прыляцеў на мінулым тыдні з Нямеччыны, так і працуе на сваім месцы. Нават нікуды не з'язджаў. Вось і ў гэтую хвіліну ён у сваім кабінеце, у яго важная сустрэча», — запэўніваў памочнік. Тых, хто распаўсюджвае дрэнныя чуткі пра Івана Іванавіча, спадар Рагавіцкі назваў «людзьмі зацікаўленымі». «Мы ў палітыку не лезем, мы робім сваю справу і толькі хацелі б, каб нам не перашкаджалі», — заявіў памочнік Ціцянкова. У адказ на пытанне, ці праўда, што Віктар Лагвінец быў, як піша незалежная прэса, правай рукой Івана Ціцянкова, Рагавіцкі пажартаваў: «Гэта я правая рука Ціцянкова. А калі вы наконт сувязі майго начальніка з містэрам Лагвінцом, то якая паміж імі можа быць сувязь? Ціцянкоў чалавек дзяржаўны, а Лагвінец — прадпрымальнік».

Дарэчы, кампетэнтныя крыніцы ў мінскай міліцыі пацвярджаюць, што Віктар Лагвінец быў узяты пад «каўпак», а потым арыштаваны па наводцы расійскіх спецслужбаў. У друку ўжо пачалася і адваротная кампанія — па абароне прадпрымальніка. З'явілася інфармацыя, што ён спраўна плаціў падаткі (мільярды рублёў), актыўна займаўся дабрачыннай дзейнасцю, ніколі не быў судзімы і таму не цягне на вызначэнне «крымінальны аўтарытэт». І нарэшце, што ў выніку арышту Лагвінца паралізаванымі аказаліся яго ныя камерцыйныя структуры, у якіх працуе больш за 600 чалавек! ■

Акцыя дальнабойшчыкаў на мяжы

Валянціна КАЗЛОВІЧ

Вадзіцелі вялікагрузных аўтамабіляў, якія стаяць у чарзе на грузавы пераход «Казловічы» мытні «Заходні Буг», пачалі стыхійную акцыю пратэсту. Яны перагарадзілі сваімі аўтамабілямі дарогу, што вядзе да мяжы.

Апошнімі днямі чарга ўздоўж аўтадарогі расцягнулася больш чым на 10 кіламетраў. Вадзіцелі незадаволеныя не толькі маруднай працай мытнікаў, але і тым, што ім па некалькі дзён даводзіцца чакаць сваёй чаргі ў антысанітарных умовах.

Нягледзячы на тое, што «прыдарожная» праблема не сыходзіць са старонак брэсцкіх газетаў, улады дагэтуль не палічылі патрэбным усталяваць уздоўж дарогі туалеты і кантэйнеры для смецця, пабудаваць закусачныя або кафэ. Вадзіцелі — у большасці сваёй беларусы і рускія — таксама патрабуюць забяспечыць ім хутчэйшае праходжанне мяжы, паколькі стаяць на сонцы па некалькі дзён вельмі стомна.

Фота IREX/ProMedia

Міліцыя адрэагавала на сітуацыю вельмі аператыўна: на трасу выехаў першы намеснік начальніка УУС Святаслаў Курэль; абвешчана трывога, у сувязі з чым на дарогу накіроўваюцца міліцэйскія сілы, ад якіх запатрабавана забяспечыць бесперашкодны рух транспарту па трасе. А ён абцяжараны не толькі тым, што вадзіцелі перакрылі дарогу, але і тым, што на некаторых участках трасы ідзе рэканструкцыя. ■

ЦЫТАТА НУМАРА

В России столько кандидатов на пост президента... Дай Бог, чтобы друг друга не перестреляли... Мне там делать нечего.

Александр ЛУКАШЕНКО, из интервью программе «Время» 30 июня 1999 года

«Газпром» предупреждает

Отдел информации

Беларусь может разделить судьбу Украины в области поставок газа, заявил председатель правления ОАО «Газпром» Рэм Вяхирев. Он напомнил, что потребители Украины перестали получать российский газ в январе этого года, так как их задолженность достигла $1,3 млрд. Как отметил Р.Вяхирев, руководителям обеих стран (Украины и Беларуси) необходимо «побольше хозяйствования». Вместе с тем глава «Газпрома» подчеркнул, что все хозяйственные вопросы между Россией, Украиной и Беларусью можно решить за одним столом переговоров. ■

Адвакат Васіля Старавойтава лічыць, што яе падабаронны можа быць датэрмінова вызвалены

Генадзь БАРБАРЫЧ, БелаПАН

Вера Страмкоўская — адвакат экс-старшыні аграрнапрамысловага аб'яднання «Рассвет» Васіля Старавойтава, асуджанага да 2 гадоў пазбаўлення волі — не выключыла магчымасці яго ўмоўна-датэрміновага вызвалення. З гэтай нагоды адвакат і яе падабаронны адклікалі касацыйную скаргу, пададзеную ў Магілёўскі абласны суд. Такім чынам, прысуд у дачыненні Старавойтава ўжо ўступіў у сілу.

Адвакат заявіла, што скарга на прысуд Кіраўскага раённага суда ўсё ж будзе пададзеная. Разам з тым, Вера Страмкоўская не выключае, што ўлады задумалі чарговую гульню і будуць цягнуць час або наогул не вызваляць Старавойтава.

Магчыма, абяцанні аб вызваленні дадзеныя, каб паскорыць пачатак працэсу над экс-міністрам сельскай гаспадаркі Васілём Лявонавым. Суд над ім не мог распачацца, пакуль прысуд па «справе Старавойтава» не ўступіў у законную сілу.

Шэраг эпізодаў, звязаных з раскраданнем прадуктаў харчавання, у якасці ўжо доказаных падчас працэсу ў Кіраўску, будзе прад'яўлены і на судзе над былым міністрам сельскай гаспадаркі.

Тым часам жонка Старавойтава сустрэлася са сваім мужам у Бабруйскім СІЗА. Паводле яе словаў, Старавойтаў адчувае сябе здавальняюча. Начальнік СІЗА сказаў ёй, што практычна ўсё гатова для пераводу Старавойтава ў Мінск, у калонію ўзмоцненага рэжыму УЖ-15/1. Не атрымана пакуль толькі даведка аб уступленні прысуду ў сілу. ■

У БНФ свае НАВІНЫ

Аляксей ШЫДЛОЎСКІ

Сапраўдный «бомбай» у Беларускім Народным Фронце стаў выхад у свет інфармацыйна-аналітычнага бюлетэня «Навіны радаў БНФ «Адраджэнне».

Адказныя за выпуск «Навінаў» сябры Сойму БНФ Вінцук Вячорка і Віктар Івашкевіч. У бюлетэні прафесар Алесь Астроўскі задае «13 пытанняў да Зянона Пазьняка», у якіх ставяцца пад сумнеў некаторыя якасці Пазьняка, якія ў іх пераканні старшыня БНФ старанна выстаўляе напаказ: маральнасць, сумленнасць, палітычная абгрунтаванасць учынкаў.

Бюлетэнь мяркуецца разаслаць па ўсіх раённых радах БНФ на Беларусі з мэтай «падрыхтоўкі дэлегатаў з'езда да таго, што на выбарах старшыні БНФ будзе выстаўлены альтэрнатыўны Пазьняку кандыдат». ■

Канфлікт паміж вадзіцелямі і дырэктарам Брэсцкага тралейбуснага ўпраўлення працягваецца

Валянціна КАЗЛОВІЧ

Вадзіцелі тралейбуснага ўпраўлення Брэста праводзяць збор подпісаў у абарону намесніка начальніка ўпраўлення па інфармацыйна-выхаваўчай рабоце Вадзіма Качэргіна, якому ставіцца ў віну «дрэнная праца з калектывам».

24 чэрвеня вадзіцелі тралейбусаў горада ў знак пратэсту супраць сістэматычных затрымак з выплатай ім заробкаў правялі амаль трохгадзінны страйк. У патрабаванні, якое падпісалі 85 чалавек, былі выказаны недавер адміністрацыі тралейбуснага ўпраўлення. Аўтары заявы таксама папярэдзілі, што ў выпадку прымянення адміністрацыйных захадаў да ўдзельнікаў страйку магчыма яшчэ адна падобная акцыя.

Са словаў юрыста праваабарончага інфармацыйнага цэнтра Беларускага кангрэса дэмакратычных прафсаюзаў Уладзіміра Малея, зараз з боку кіраўніцтва прадпрыемства мае месца ціск на намесніка дырэктара Вадзіма Качэргіна. Яму прапанавана напісаць заяву аб звальненні з працы па ўласным жаданні. «Мы лічым, што няўплата заработнай платы адбылася па Вашай віне. Вы не змаглі своечасова вырашыць гэтае пытанне», — гаворыцца ў петыцыі вадзіцеляў у падтрымку В.Качэргіна, адрасаванай дырэктару.

Ціск на намесніка з боку кіраўніцтва «можа прывесці да чарговага канфлікту», папярэджваюць вадзіцелі. Дарэчы, забастоўшчыкі свайго дабіліся: зарплата за травень была выплачаная ім на наступны дзень пасля акцыі; а днямі дэпутаты гарсавета падтрымалі прапанову фінансавага аддзела гарвыканкама аб павелічэнні расходаў на пакрыццё розніцы ў цэнах тралейбуснаму ўпраўленню. ■

Венскі уік-энд

Павел ЖУК

25-27 чэрвеня ў Вене прайшла канферэнцыя, прысьвечаная асэнсаваньню зьменаў, якія адбыліся ў сьвеце пасьля краху камуністычнай сістэмы ў 1989 годзе. У складзе яе ўдзельнікаў была прадстаўленая эліта сусьветнага і эўрапейскага палітычнага бамонду і буйнейшых газэтаў. Вацлаў Гавел, Аляксандр Квасьнеўскі, Збігнеў Бжэзіньскі, Віктар Кліма — федэральны канцлер Аўстрыі, Віктар Орбан – прэм'ер-міністар Венгрыі, Сяргей Кірыенка – былы расейскі прэм'ер, Тадэвуш Мазавецкі – «бацька» польскіх эканамічных рэформаў, Адам Міхнік – шэф-рэдактар «Gazeta Wyborcha» і мноства знаных эўрапейскіх палітыкаў, навукоўцаў, выдаўцоў і журналістаў. Канферэнцыя была арганізаваная Project Syndicate – міжнароднай асацыяцыяй прыватных газэтаў — і Аўстрыйскім інстытутам сацыяльных навукаў.

Тэма канферэнцыі — «Дзесяць гадоў пасьля: Палітыка, Ідэялёгія і Сусветны парадак»— адпавядала зорнаму складу ўдзельнікаў. Пачалося з прыёму, які даў Прэзідэнт Аўстрыі Томас Клесьціл у сваім палацы. Адбыліся дыскусійныя сэсіі па тэмах:

Сьвет без Савецкага Саюза, Будучы міжнародны парадак.

Ці перамог рынак?

Што засталося ад 1989г.?

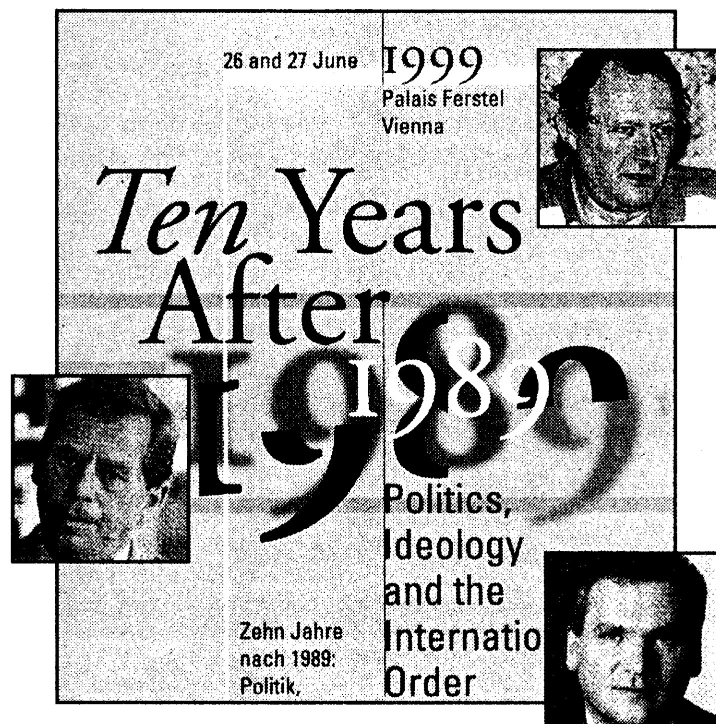
Пасьля правых і левых: Посткамуністычная ідэялёгія.

Як трансфармуецца камунізм?

Гэтыя стрыжневыя пытаньні дазволілі асьвятліць грунтоўныя праблемы Эўропы і Сьвету, праверыць правільнасць палітыкі, абранай лідэрамі свабоднага сьвету дзесяць гадоў таму пры дапамозе і распрацоўцы такіх удзельнікаў канферэнцыі, як сп.Бжэзіньскі, лорд Скідэльскі, і блiскуча, на мой погляд, ператворана ў жыцьцё такімі выканаўцамі, як Прэзідэнт Гавэл, сп.Міхнік і інш.

Я не хацеў бы, каб чытач падумаў, што гэта была проста канферэнцыя, на якой, як гэта прынята ў нас, зьбіраецца палітычная тусоўка, каб папіць і паесьці на дармаўшчыну, перацерці косткі знаёмым і паскардзіцца адзін аднаму на ўладу. Не, гэта быў з'езд людзей, якія перамаглі найбольш пачварную ў сьвеце сілу – камунізм, перамаглі ідэйна і матэрыялізавалі перамогу ў сваіх краінах, гарантаваўшы свабоднае і забясьпечанае жыцьцё сваім грамадзянам. Такія асобы, як Гавел, Квасьнеўскі, Орбан, давалі своеасаблівую справаздачу сваёй дзейнасьці па пабудове дэмакратычнага грамадзтва ў сваіх краінах. Таксама ў дакладах і спрэчках былі акрэсьленыя рысы сусьветнай палітыкі на будучыню. Тое, што яны будуць прынятыя да выкананьня палітыкамі самага высокага ўзроўню, не выклікае сумненьня.

Асноўная ўвага ў наступным стагодзьдзі будзе нададзена правам чалавека і пабудове Эўрапейскай і сусьветнай бясьпекі, якія будуць пераважваць нават правы суверэнітэту краінаў. Адзначалася, што прыклад Косава, калі сілы NATO прымусілі дыктатара Сербіі прызнаць волю дэмакратычных краінаў, стаў своеасаблівым тэстам. Гэта папярэджаньне і прыклад палітыкам, што не зважаюць на гэтыя вартасьці.

На жаль, Беларусь на канферэнцыі была ўзгаданая толькі аднойчы, і тое ў кантэксьце падтрымкі рэжыму Мілошавіча. Прагноз развіцьця нашага рэгёна даў сп.Бжэзіньскі ў прыватнай размове. Як ён падкрэсьліў, у доўгатэрміновай (дзесяцігадовай) перспэктыве развіцьця Беларусі – ён аптыміст. Рэжым Лукашэнкі, на яго думку, не мае шанцаў пратрымацца больш некалькіх гадоў. Будуць працягвацца кантакты і спробы прымусіць рэжым пайсьці на дэмакратычныя перамены як з боку Эўрасаюзу, так і з боку ЗША. Але ўсё гэта будзе мець плён толькі пры ўмове актыўных дзеяньняў дэмакратычнай апазіцыі. Што ж датычыцца простага ўмяшаньня, як здарылася ў Косава, гэта магчыма пры ўмове жорсткіх парушэньняў правоў чалавека, генацыду. Аб'яднаньне з Расеяй не зможа быць прызнанае, калі адбудзецца з парушэньнем дэмакратычных працэдураў, галосна, адкрыта і пры ўдзеле легітымных органаў улады.

Гэтая канферэнцыя паказала, чаго можна дасягнуць за дзесяць гадоў: можна перабудаваць сьвет. У Беларусі гэтыя дзесяць мінулых гадоў, нягледзячы на бурныя падзеі, былі бяздарна прамарнаваныя. Пачынаць прыйдзецца зноў з самага пачатку. ■

ГОЛАС ВУЛІЦЫ

Які, на вашую думку, будзе курс наяўнага долара ў канцы 3-га квартала?

Алесь КАТЛЯНІК, прадпрымальнік

— Думаю, што каля 550 тысяч. Няма ніякіх падставаў, каб курс апусціўся. Я гляджу па тэндэнцыі: узяць студзень, сакавік... Гэта мая прыкідка 550, але вось мае хлопцы лічаць, што будзе і 600, і болей.

Ольга, бухгалтер

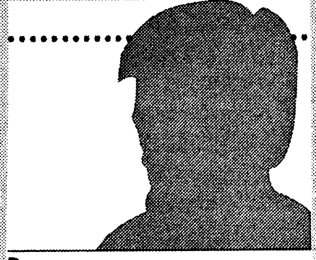
— Курс поднимется, а предел роста — неограничен. Как минимум, на тысяч 100-150 поднимется. Почему? Вы и сами прекрасно это знаете.

Павел, бармен

— Конечно же, курс поднимется. Я думаю, наверное, до миллиона. Будет резкий рост, потому что экономика наша ни на что не способна.

Игорь, военный

— Наше государство способно только немного сдерживать рост курса, а потому, я считаю, где-то 500 тысяч будут давать за бакс.

Валютчик, не представился и не сфотографировался

— Курс поднимется, в прошлом году за этот период в два раза увеличился. Сейчас уборочная, ваш дорогой президент высылает на колхозы электронные деньги, а банкиры их обналичивают, а потом курс растет. Так что в два-три раза поднимется.

Апыталі Аляксей ШЫДЛОЎСКІ і Уладзімір ШЛАПАК (фота)

МЕРКАВАННІ СПЕЦЫЯЛІСТА

Адной памылкі дастаткова

Алесь ДАШЧЫНСКІ

У адрозненне ад Расіі і Украіны, у нашай краіне не спыняецца канвеер смяротных пакаранняў. У мінулым годзе прэзідэнт Лукашэнка не памілаваў ніводнага з 38 прыгавораных судамі да вышэйшай меры. Разам з тым, вынесены смяротныя прысуды яшчэ 47 злачынцам, справы якіх неўзабаве трапяць у прэзідэнцкую камісію па памілаванні. Сёлета ў якасці выключэння толькі аднаму «смяротніку» камісія палічыла мэтазгодным памяняць «вышку» на 20-гадовае зняволенне. Нягледзячы на суровыя прысуды, колькасць цяжкіх злачынстваў не памяншаецца. Чаму ж у нашай краіне так прыжылася «вышка», ці ўяўляе яна сама небяспеку для грамадства? Пра гэта наш карэспандэнт размаўляе з вядомым адвакатам Гары ПАГАНЯЙЛАМ.

— За адмену смяротнага пакарання я выступаю ўжо даўно. Мая пазіцыя сфармавалася на падставе нашага гістарычнага вопыту. Працуючы ў міністэрстве юстыцыі, вывучаючы судовую статыстыку і практыку, мне давялося ўбачыць, што ў савецкія часы смяротнае пакаранне прымянялася ў страшэнных памерах, асабліва ў гады сталінскіх рэпрэсіяў. У нашай краіне сёння няма судоў, якія маглі б гарантаваць выключэнне судовай памылкі. Гэтае пытанне перш за ўсё кадравае, патрабуецца вельмі высокі прафесіяналізм. Маральная планка ў суддзяў павінна быць настолькі высокай, каб яны падпарадкоўваліся выключна закону і ніхто не мог паўздзейнічаць прама ці ўскосна. Сёння нашыя судовыя чыноўнікі поўнасцю ляглі пад уладу і дзейнічаюць не на падставе закона, а па палітычнай мэтазгоднасці, іншы раз нават па чыноўніцкім меркаванні (так загадаў начальнік). У такіх умовах неабходна ўстрымлівацца ад смяротных прысудаў. Я з хваляваннем чакаў вынікаў «справы Мікалуцкага», па якой Радзікоўскі, Гаўрылаў і Янчэўскі абвінавачваліся ва ўчыненні тэракту. Пад уплывам сфармаванай грамадскай думкі, націскам выканаўчай улады і самога прэзідэнта справа магла б скончыцца для гэтых маладых людзей вышэйшай мерай. Слава Богу, у суддзі хапіла грамадзянскай і прафесійнай мужнасці прыняць іншае рашэнне да асобаў, віна якіх у гэтай справе вельмі ўмоўная.

— Улады спасылаюцца на думку народа, пакідаючы «вышку» ў крымінальным кодэксе. Гэтае пытанне дэманстратыўна было вынесенае нават на рэферэндум.

— У гэтым плане не ў народа трэба пытацца. Адукаваныя, цывілізаваныя людзі павінны заканадаўча замацаваць адмену смяротнага пакарання і растлумачыць гэта народу з ягонымі нігілістычнымі адносінамі да права, самакаштоўнасці чалавека. Сам жа падыход — прасіць у народа дазволу на смяротнае пакаранне — з'яўляецца вяршыняй цынізму ў адносінах да народа і права. У Беларускі Хельсінкскі камітэт нядаўна паступіў зварот грамадзянаў пра абвінавачанне, вытачанае па ўскосных уліках, і тут не выключаная судовая памылка, а чалавека прыгаварылі да вышэйшай меры. Падобныя заявы мы накіроўваем у камітэт па правах чалавека са штаб-кватэрай у ААН.

— Самае страшнае — калі суддзі выносяць несправядлівае пакаранне. Яны не маюць права на памылку, у адваротным выпадку самі становяцца забойцамі. Ці ёсць прыклады такіх памылак?

— Я магу ўзгадаць самы вядомы выпадак з нашай найноўшай гісторыі. Справа маньяка Міхасевіча: да яго выкрыцця і затрымання, віцебскі абласны суд асудзіў каля 15 чалавек за злачынствы, здзейсненыя гэтым маньякам. Сярод іх быў нехта Цярэня, раней судзімы, якога прыгаварылі да вышэйшай меры пакарання. Я вывучаў гэтую справу і ведаю, што там было шмат яўна вельмі сумнеўных доказаў, якія неабходна было крытычна асэнсаваць пракуратуры і суду. Гэтага не адбылося, і Цярэню расстралялі, а праз некалькі гадоў выявілі сапраўднага злачынцу. Вось вам элементарная судовая памылка, але жыццё чалавека ўжо не вернеш. Дарэчы, маці Цярэні пісала ва ўсе інстанцыі, верыла ў невінаватасць сына, а ўрэшце атрымала даведку аб выкананні прысуду. Ужо толькі адзін гэты прыклад павінен быў пацягнуць за сабой выключэнне з нашага крымінальнага кодэксу вышэйшай меры пакарання. Гэта гарантавала б нас ад судовай памылкі. Наогул, у крымінальным працэсе ўстанавіць ісціну практычна немагчыма. Нярэдка вінаватая асоба з'яўляецца адзінай крыніцай праўдзівых звестак, але, нават калі чалавек прызнаецца ў забойстве, матывы ўчынку могуць быць абсалютна рознымя. Напрыклад, чалавек абараняў гонар сваёй жонкі, хоць за гэта і не трэба забіваць. Іншы раз нізкія прычыны злачынства чалавек можа ўтаіць, а высокія — вынесці на людскі суд, які можа толькі наблізіцца да ісціны, а не ўстанавіць яе. Многае залежыць ад таго, як да працэсу ставяцца суддзі: ці спрабуюць яны разабрацца ў матэрыялах справы, у тых доказах, якія прадстаўлены следствам, альбо гэтая справа проста пастаўленая на паток і суддзі давяраюцца абвінаваўчаму заключэнню, у якім выкладзеная ўсяго толькі версія следства. У гэтым заключаецца асноўная небяспека. Нярэдка сустракаешся з абыякавасцю, прафесійнай дэградацыяй суддзяў, для якіх чалавек практычна не ўяўляе ніякай каштоўнасці. Ён ужо загадзя — чалавек вінаваты, і неабходна толькі пацвердзіць ягоную вінаватасць, тым больш калі ён знаходзіўся пад вартай. Калі апраўдаць — тады ж давядзецца рэагаваць на незаконны арышт, патрэбна аднавіць правы гэтага чалавека, кампенсаваць яму страты і г.д.

У крымінальнай судавытворчасці па-ранейшаму існуе абвінаваўчы ўхіл. У нас карыстаюцца крымінальна-працэсуальным кодэксам, сфармаваным яшчэ ў 20-30-я гады. Хоць за апошні час ягоны фасад крыху паднавіўся, але, па сутнасці, уся працэдура абвінавачвання склалася ў тыя рэпрэсіўныя гады. Усё зроблена не для абароны правоў чалавека ў крымінальным працэсе, а наадварот, для абвінавачвання гэтага чалавека, стварэння максімуму спрыяння для следчага, пракурора, без спаборнасці працэсу, з рэзка абмежаванымі правамі абаронцы.

- Ці былі ў Вашай адвакацкай практыцы справы, звязаныя з цяжкімі злачынствамі? Ці лёгка даводзіцца адвакату абараняць чалавека, якому пагражае «вышка»?

— Так, але Бог мяне мілаваў ад вынікаў па справе, калі мой падшэфны прыгаворваўся да смяротнага пакарання. Справы гэтыя, наогул, псіхалагічна вельмі цяжкія. Як правіла, ёсць пацярпелы бок. Можна зразумець гора людзей, якія прысутнічаюць у зале суда. Для іх злачынца — найвялікшы вораг (па прынцыпе вока — за вока, зуб — за зуб), яны настроеныя гранічна агрэсіўна да асобы на лаве падсудных і ў пэўнай меры да ягонага абаронцы, які, на іхні погляд, займаецца несправядлівай справай. Бяда ў тым, што яшчэ і афіцыйны друк свядома фармуе негатыўныя адносіны да адваката, не разумеючы, што разбурае аснову правасуддзя, бо калі суддзі ігнаруюць довады абаронцы, ім цяжка пазбегнуць судовай памылкі.

— Нашым уладам, відаць, зручна мець у крымінальным кодэксе «вышку» за цяжкія злачынствы, нават за здраду радзіме альбо тэракт.

— Сённяшняя ўлада трымаецца на страху людзей. Гэта адзіны маральны крытэрый і арганізацыйны стрыжань заканадаўчай дзейнасці. Адносіны нашай улады да гэтай праблемы пераконваюць мяне, што яна далёкая ад гуманных і хрысціянскіх ідэяў. Дарэчы, пажыццёвае зняволенне за цяжкія злачынствы ў нас уведзенае несвоечасова, бо ніводная пенітэнцыярная ўстанова на тэрыторыі Беларусі не адпавядае міжнародным стандартам для пажыццёвага ўтрымання людзей. Умовы, у якіх асуджаныя адбываюць пакаранне, я прыраўняў бы да катаванняў, здзекаў з чалавечай годнасці. Мы нават не паспрабавалі ўвесці мараторый на смяротныя пакаранні, каб пабачыць, як паўплывае гэта на сітуацыю .

— Не менш жорсткай з'яўляецца ў нашай краіне сама працэдура выканання смяротных прысудаў...

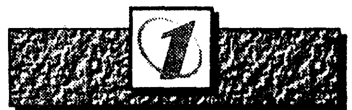
— Гэта з'яўляецца дзяржаўнай тайнай. Ніхто не ведае, якім чынам, дзе, у якім парадку і хто вырашае пытанне аб прывядзенні прысуду ў выкананне. Гэта ненармальна. У прававой дэмакратычнай краіне падобная працэдура павінна быць дакладна расπісаная, людзі павінны ведаць, як гэта робіцца. Родныя маюць права хаця б забраць труп чалавека пасля пакарання, а ў нас бацькі нават не ведаюць, дзе пахаваны іхні сын. Гэта таксама негуманна. Няхай будзе суровым закон у адносінах да асобы, якая здзейсніла злачынства, але нельга караць родных і блізкіх.

У следчых ізалятарах адведзеныя месцы для выканання прысуду, «смертнікаў» расстрэльваюць спецыяльныя людзі. На месцы пакарання прысутнічаюць ўрач, які павінен канстатаваць смерць, пракурор і адміністратар установы. А потым застаецца роўненькая зямля, і ўсё. Пры сённяшняй уладзе і яе адносінах да чалавека я не бачу перспектываў у гэтай справе. Прыйдзе новая ўлада, якая не на словах будзе ставіцца да чалавека як да цэнтра сусвету, адзінай каштоўнасці дзяржавы. Вось тады будуць захоўвацца маральныя прынцыпы, а грамадства і дзяржава будуць дрэйфаваць да цывілізаванага берага, на якім немагчымыя такія рэчы, як смяротнае пакаранне. ■

ПОНЕДЕЛЬНИК • 5 ИЮЛЯ

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Резонанс.
9.00 Новости.
9.15 Потребительская корзина. Социально-экономическая программа.
9.30 «Сегодня с вами...» Народный артист СССР Николай Еременко.
9.55 Мультиклуб.
10.25 «В мире праздничных чудес». Фильм-концерт Белорусского телевидения.
11.00 Новости.
11.10 Новые имена.
11.20 **«Верность любви»**. Телесериал (Италия).
12.05 Теленавигатор.
12.25 Музыка без границ. Музыкально-информационная программа.
13.00 Новости.
13.15 Дневной сеанс. **«Чужой случай»**. Худ.фильм.
14.25 «Звезды» Каннского кинофестиваля в программе «Новая коллекция».
15.00 Новости.
15.15 Сериал для детей. **«Боишься ли ты темноты?»** (Канада).
15.40 Мультфильмы.
16.35 Авто-парк.
16.45 Премьера песни.
17.00 Новости (с сурдопереводом).
17.10 «А музыка звучит...» «Голоса прошлого». Фестиваль камерной музыки «Музы Несвижа».
17.45 Столица. Информационно-аналитическая программа.
18.10 **«Верность любви»**. Телесериал (Италия).
18.50 Новые имена.
19.00 Новости.
19.15 Политические диалоги.
19.40 Международные спортивные новости.
20.00 Добрый вечер, Беларусь! В программе: «Разговор в прямом эфире», «Что делать?»
20.25 Юмористическая программа «Понедельник с «Христофором».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 **«Разоренное гнездо»**. Худ. фильм по пьесе Янки Купалы («Беларусьфильм»).
23.20 Криминальная хроника.
23.25 Белорусский хит-парад.
23.30 Третий тайм.
24.00 Новости.
0.10 «Крок-шутка».

13.30 Программа «Вместе».
13.55 Программа передач.
14.00 Новости.
14.15 Сериал **«Гарри — снежный человек»**.
14.40 Мультсеанс: «Ну, погоди!».
14.55 Звездный час.
15.30 ...До шестнадцати и старше.
16.00 Телесериал **«Во имя любви»**.
17.00 Новости.
17.15 Телесериал **«Графиня де Монсоро»**.
18.15 Программа «Мы».
19.00 Детектив **«Убийство в доме викария»**. 1-я серия.
20.00 Время.
20.35 Погода.
20.40 Однако.
20.50 Триллер **«Темные небеса»**.
22.30 «Взгляд».
23.20 Худ. фильм **«Разжалованный»**.
23.55 Новости.
00.10 Программа передач.

06.00 Доброе утро, Россия!
06.20 У всех на устах.
06.45 Телеигра «Программа передач».
08.15 Дежурная часть.
08.45 Товары — почтой.
09.10 Сериал **«Миледи»**.
10.00 Вести.
15.30 Сериал **«Первые поцелуи»**.
16.00 Вести.
16.30 «Башня».
17.05 Гомеопатия и здоровье.
17.15 Мелодрама **«Безымянная звезда»**. 1-я серия.
18.30 Сериал **«Да, господин министр»**.
19.00 Вести.
19.40 Подробности.
19.55 Любовь с первого взгляда.
20.30 Комедия **«По улицам комод водили»**.
21.50 Акуна матата.
22.55 Дежурная часть.
23.10 Вести.
23.40 Автомотоспорт: летнее кольцо.

07.00 Программа передач.
07.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
07.25 **«Армия «Трясогузки»**. Худ. фильм.
08.45 Книжный кладезь.
09.00 **«Мы и наши горы»**. Худ. фильм.
10.20 «Театр одного художника».
10.40 С.Маршак. Страницы жизни и творчества.
11.40 После новостей...
12.00 Концерт Р.Скотто.
13.45 «Поэтические позвонки».
14.00 Шалом.
14.25 Страна Фестиваля.
14.50 Ф.Мендельсон. «Рюи Блаз». Увертюра для оркестра».
15.00, 17.30 Новости.
15.10 «Лукоморье».
15.30 «Картина на стене». Док. фильм.
15.55 Н.Метнер. Соната-воспоминание.
16.10 «Гроза». Спектакль.
19.15 Чудо-сказка.
19.50 «Париж». Док. фильм.
20.45 После новостей...
21.05 Играют «Виртуозы Москвы».
21.20 **«Мы и наши горы»**. Худ. фильм.
22.40 Pro memoria. «Лютиция де Маре».
23.20 Программа передач.

06.00 Сегодня утром.
06.50 Впрок.
07.25 Криминал.
07.35 Большие деньги.
08.10 Сериал **«Солдаты удачи»**.
09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
09.20 Вчера в «Итогах».
10.15 Куклы.
10.30 Итоги. Ночной разговор.
11.30 «Старый телевизор» вспоминает: **«Тени исчезают в полдень»**.
13.30 Телесериал **«Она написала убийство»**.
14.20 Сегоднячко.
15.30 Сериал **«Нью-Йорк. Центральный парк»**.
16.25 Впрок.
16.50 Сериал **«Любовь и тайны Сансет Бич»**.
17.40 Криминал.
18.40 Герой дня.
19.00 Детектив **«Бармен из «Золотого якоря»**.
20.30 «Итого» с Виктором Шендеровичем.
21.45 Телесериал **«Детектив Нэш Бриджес»**.
22.40 Сегоднячко.
23.20 Сегодня в полночь.
23.50 «Антропология».
00.25 Программа передач.

05.55, 12.10 День за днем.
07.40, 17.15 Дорожный патруль. Сводка за неделю.
08.00, 10.00, 12.00, 14.00 ТСН-6.
08.10, 23.05 Те Кто.
08.25 Программа «Звезды о звездах». Группа «На-На».
08.50, 11.50, 13.55, 14.20, 23.50 Телемагазин в Минске.
09.00 Аналитическая программа «Обозреватель».
10.10 «Скандалы недели».
10.40 «ОБОЗ».
11.25 Мультфильм «Золотые колосья».
14.10, 23.50 «Знак качества».
14.40 Сериал **«Дикая Роза»**.
15.30 Мультсериал «Головокружительные приключения Билли и Теда».
15.55 Сериал **«Готовы или нет»**.
16.25 ДИСК-канал.
17.00 ТСН-6.
17.30 Сериал **«Грейс в огне II»**.
17.55 Сериал **«Династия II. Семья Колби»**.
19.00 «Новости дня».
19.30 Народно-политическая забава «Президентские гонки».
20.30 «В мире людей».
21.00 Худ.фильм **«Волчонок»**.
22.45 Дорожный патруль.
23.55 Шесть новостей дня.
00.10 Окончание передач.

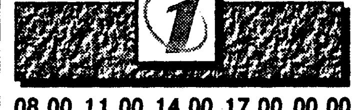

18.00 Программа Кеннета Коупленда.
18.25, 20.25, 21.55 Жилье мое.
18.30 Мультфильм «Остров сокровищ».
20.00 Экономикст.
20.30 Вечарніца.
20.45 Док. фильм «Холодное сердце океана» из цикла «Водные войны».
21.45 Отдых и туризм.
22.00 Фильм-катастрофа **«Торнадо»**.

ВТОРНИК • 6 ИЮЛЯ

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
8.15 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина. Социально-экономическая программа.
9.00 Новости.
9.10 Детский экран. **«Проделки сорванца»**. Худ.фильм.
10.20 Мультфильм.
10.30 «Сегодня с вами...» Искусствовед Борис Крепак.
11.00 Новости.
11.10 Новые имена.
11.20 **«Верность любви»**. Сериал.
11.55 «Купальские блюда и напитки». Док.фильм («Белвидеоцентр»).
12.05 Третий тайм.
12.35 «А музыка звучит...» «Певческое поле». Музыкальная программа с участием Академического хора Белтелерадиокомпании.
13.00 Новости.
13.15 «Песню берите с собой». Телефестиваль белорусской песни.
14.05 Туробъектив. Путешествия, встречи, отдых.
14.25 Бездельник.
15.00 Новости.
15.15 Сериал для детей. **«Боишься ли ты темноты?»** (Канада).
15.40 Мультфильм.
16.00 Документальный экран. «Найдешь Отчизну близко».
16.25 Родовод. Традиционная культура белорусов.
17.00 Новости (с сурдопереводом).
17.10 Уроки Н.Новожиловой.
17.35 Гости в дом.
18.05 **«Верность любви»**. Сериал.
18.40 Новые имена.
18.45 «Папоротник-цветок». Видеозарисовка.
19.00 Новости.
19.15 «Алло, «Событие». Прямая линия.
19.55 Международные спортивные новости.
20.15 Добрый вечер, Беларусь! В программе: «Разговор в прямом эфире», «Что делать?», юмористическая рубрика «Банка комиксов».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 **«Купальская ночь»**. Худ. фильм.
23.15 Криминальная хроника.
23.20 Белорусский хит-парад.
23.25 Музыкальный салон с Элеонорой Езерской. «Песни нашей памяти».
23.55 Новости.
0.05 Мультфильмы для взрослых.

08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 00.00 Новости.
08.15 Телесериал **«Во имя любви»**.
09.15 Смехопанорама.
09.50 Домашняя библиотека.
10.00 Сериал **«Звездные воины»**.
13.30 Программа «Вместе».
14.15 Сериал **«Гарри — снежный человек»**.
14.45 Счастливый случай.
15.30 ...До шестнадцати и старше.
16.00 Телесериал **«Во имя любви»**.
17.15 Телесериал **«Графиня де Монсоро»**.
18.15 Как это было. «Жизнь и смерть Василия Сталина».
19.00 Детектив **«Убийство в доме викария»**. 2-я серия.
20.00 Время.
20.35 Погода.
20.40 Однако.
20.50 Комедия **«Одиножды один»**.
22.40 «Абажур».
23.10 Сериал **«Темные небеса»**.
00.15 Программа передач.

06.00 Доброе утро, Россия!
06.20 У всех на устах.
06.35 Дорога без опасности.
06.45 Телеигра «Программа передач».
08.15 Дежурная часть.
08.45 Товары — почтой.
09.10 Сериал **«Миледи»**.
10.00, 16.00, 19.00, 23.30 Вести.
15.30 Сериал **«Первые поцелуи»**.
16.30 «Башня».
17.05 Гомеопатия и здоровье.
17.15 Мелодрама **«Безымянная звезда»**. 2-я серия.
18.30 Телесериал **«Да, господин министр»**.
19.40 Подробности.
19.55 «Аншлаг» представляет.
20.30 Мелодрама **«Если можешь, прости...»**
22.05 Урмас Отт с...
23.15 Дежурная часть.
00.00 Магазин на диване.
00.15 Прогноз погоды.

07.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
07.20 Погода.
07.25 С.Прокофьев. Концерт № 2 для фортепиано с оркестром.
08.05 «Поговорим о Малом...»
08.45 «Звуки красок».
09.05 **«Ущелье покинутых сказок»**. Худ. фильм.
10.20 «Путешествие к Набокову».
11.15 Поклонникам Терпсихоры.
11.40 После новостей...
12.00 «Дом актера».
12.30 Э.Григ. «Норвежские танцы».
12.50 «Российский курьер».
13.45 «Жизнь А.Н.Островского».
14.55 Портрет.
15.00, 17.30 Новости.
15.10 «Лукоморье».
15.30 **«Вероника»**. Худ. фильм.
16.55 Арии из оперы «Садко».
17.10 Ортодокс.
17.40 Ноу-хау.
17.55 Мир авиации.
18.20 «Свадьба», «Есть ли жизнь на Земле?». Док. фильмы.
19.05 «Сказка». Мультфильм.
19.15 Чудо-сказка.
19.30 Новости культуры.
19.50 Богема. Леонид Филатов.
20.45 После новостей...
21.05 **«Ущелье покинутых сказок»**. Худ. фильм.
22.20 «Из концертного зала».
22.50 «Коллекция». Стихи Н.Агнивцева.

06.00 Сегодня утром.
08.10 Телесериал **«Любовь и тайны Сансет Бич»**.
09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
09.20 «Чистосердечное признание».
09.45 Своя игра.
10.15 Мультфильм «Жил-был пес».
10.25 Дог-шоу «Я и моя собака».
11.30 «Старый телевизор» вспоминает: **«Два капитана»**.
13.30 Телесериал **«Детектив Нэш Бриджес»**.
14.20 Сегоднячко.
15.30 Сериал **«Нью-Йорк. Центральный парк»**.
16.25 Впрок.
16.50 Телесериал **«Любовь и тайны Сансет Бич»**.
17.40 Криминал.
18.40 Герой дня.
19.00 Фильм «Сердце Ельцина».
20.00 Худ. фильм **«Черная сделка»**.
20.40 Куклы.
21.45 Телесериал **«Детектив Нэш Бриджес»**.
22.40 Сегоднячко.
23.20 Сегодня в полночь.
23.50 «Антропология».
00.35 Программа передач.

05.55, 12.10 День за днем.
07.45, 17.20 Дорожный патруль.
08.00, 10.00, 12.00, 14.00 ТСН-6.
08.10, 23.10 Те Кто.
08.25 Юмористическая программа «БИС».
08.50, 09.50, 11.50, 14.30, 23.25 Телемагазин в Минске.
09.00, 17.55 Сериал **«Династия II. Семья Колби»**.
10.10 Боевик **«В огне»**.
14.10, 00.20 «Знак качества».
14.20 «Мир чудес Анжелики Эффи».
14.40 Сериал **«Дикая Роза»**.
15.10 Мультфильм «Бабушкин козлик».
15.30 Мультсериал «Головокружительные приключения Билли и Теда».
15.55 Сериал **«Готовы или нет»**.
16.25 ДИСК-канал.
17.00 ТСН-6.
17.30 Сериал **«Грейс в огне II»**.
19.00 «Новости дня».
19.30 Сериал **«Мистер Бин»**.
20.30 «В мире людей».
21.00 Худ.фильм **«Волчонок-2»**.
22.45 Дорожный патруль.
23.00 Шесть новостей дня.
23.55 Сериал **«Дневники Красной туфельки»**.
00.30 Сериал **«Грейс в огне II»**.
01.00 Окончание передач.

18.00 Программа Кеннета Коупленда.
18.25, 20.25, 21.55 Будь здоров.
18.30 Мультфильм «Гадкий утенок».
20.00 Спорт-action.
20.30 Вечарніца.
20.45 Телесериал **«Секретные материалы»**.
21.45 Между прочим.
22.00 Николас Кейдж в триллере **«Город ангелов»**.

СРЕДА • 7 ИЮЛЯ

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
8.00 «Алло, «Событие».
8.40 Потребительская корзина. Социально-экономическая программа.
9.00 Новости.
9.15 Детский экран. **«Поехал поезд в Бульзибар»**. Худ.фильм.
10.20 «Времена года. Сказка Купалья».
10.45 Компьютерный полигон.
11.00 Новости.
11.10 Новые имена.
11.15 **«Верность любви»**. Сериал.
11.55 Документальный экран. «Письма о добром и прекрасном».
12.25 Зорная ростань. Телеконкурс молодых артистов эстрады.
13.00 Новости.
13.15 Видимо-невидимо.
14.25 Ток-шоу «Карамболь».
15.00 Новости.
15.15 Сериал для детей. **«Боишься ли ты темноты?»** (Канада).
15.40 Мультфильм.
15.55 «5х5». Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
16.25 «Куда пойти учиться?» Профессионально-технические учебные заведения Беларуси. Прямая линия.
17.00 Новости (с сурдопереводом).
17.10 «А музыка звучит...» Фрагменты из оперетты Ю.Семеняко «Павлинка».
17.35 «Судьба моя и надежда». Социальная реабилитация инвалидов.
18.05 **«Верность любви»**. Сериал.
18.50 Новые имена.
19.00 Новости.
19.15 «Сегодня с вами...» Депутат Национального собрания Республики Беларусь, директор Пинского детского реабилитационно-оздоровительного центра Анатолий Волков.
19.45 Международные спортивные новости.
20.05 Добрый вечер, Беларусь! В программе: «Разговор в прямом эфире», «Что делать?», журнал для женщин «Кошки».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 Мелодрама **«Бег по солнечной стороне»** (Россия-США).
23.25 Криминальная хроника.
23.30 Белорусский хит-парад.
23.35 Королевская охота.
0.05 Новости.
0.15 Футбол. Чемпионат Беларуси. «Торпедо-МАЗ» (Минск) - «Славия» (Мозырь). 2-й тайм.
1.10 Темная комната. «Языческие традиции в праздновании Купалья».

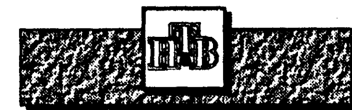
08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 00.05 Новости.
08.15 Телесериал **«Во имя любви»**.
09.15 «Каламбур».
09.50 Домашняя библиотека.
10.00 Сериал **«Звездные воины»**.
13.30 Программа «Вместе».
14.15 Сериал **«Гарри — снежный человек»**.
14.45 Классная компания.
15.00 Зов джунглей.
15.30 ...До шестнадцати и старше.
16.00 Телесериал **«Во имя любви»**.
17.15 Телесериал **«Графиня де Монсоро»**.
18.15 «Человек и закон».
19.00 Детектив **«Отель Бертрам»**. 1-я серия.
20.00 Время.
20.35 Погода.
20.40 Однако.
20.50 Детектив **«Билли Баттейт»**.
22.45 «Собрание заблуждений».
23.15 Сериал **«Темные небеса»**.

06.00 Доброе утро, Россия!
06.20 У всех на устах.
06.45 Телеигра «Программа передач».
08.15 Дежурная часть.
08.45 Товары — почтой.
09.10 Сериал **«Миледи»**.
10.00, 16.00, 19.00, 23.30 Вести.
15.30 «Позвоните Кузе!».
16.30 «Башня».
16.55 Футбол. Чемпионат России. «Алания» — «Зенит».
19.40 Подробности.
19.55 Сам себе режиссер.
20.25 Детектив **«Убийство на Ждановской»**.
22.05 «Площадь звезд-99».
23.15 Дежурная часть.
00.00 Автошоу.
00.30 Магазин на диване.
00.45 Прогноз погоды.

09.00 Программа передач.
09.10 **«Чужие страсти»**. Худ. фильм.
10.40 «Свадьба», «Есть ли жизнь на Земле?». Док. фильмы.
11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
11.40 После новостей...
12.00 В.Шукшин. «Миль пардон, мадам».
12.20 Спортивные встречи.
12.45 Поклонникам Терпсихоры.
13.00 Шагал о Шагале.
13.45 «Жизнь А.Н.Островского».
14.40 Аккорд Алексея Кузнецова.
15.00, 17.30 Новости.
15.10 «Лукоморье».
15.25 **«Вероника возвращается»**. Худ. фильм.
16.45 «Осенние портреты».
17.40 Боярский двор.
18.10 «Америка Керуака». Док. фильм.
19.05 Мультфильм.
19.15 Чудо-сказка.
19.50 Антикварная опера.
20.45 После новостей...
21.05 **«Чужие страсти»**. Худ. фильм.
22.35 «Театр моей памяти».

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00 Сегодня утром.
06.10, 07.15 Спорт.
06.15, 07.20 Погода.
06.20 Градусник.
06.25, 07.45 Сегоднячко.
06.35 Мультфильм.
06.45 Карданный вал.
06.50 Впрок.
07.25 Криминал.
07.35 Большие деньги.
08.10 Сериал **«Любовь и тайны Сансет Бич»**.
09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
09.20 Детектив **«Бармен из «Золотого якоря»**.
10.40 «Среда».
11.30 «Старый телевизор» вспоминает: **«Два капитана»**.
13.30 Телесериал **«Детектив Нэш Бриджес»**.
14.20 Сегоднячко.
15.30 Сериал **«Нью-Йорк. Центральный парк»**.
16.25 Впрок.
16.50 Сериал **«Любовь и тайны Сансет Бич»**.
17.40 Криминал.
18.40 Герой дня.
19.00 Футбол. Чемпионат России. «Динамо» — ЦСКА.
21.45 Телесериал **«Детектив Нэш Бриджес»**.
22.40 Сегоднячко.
23.20 Сегодня в полночь.
23.50 «Антропология».
00.35 «Футбольный клуб» представляет чемпионат России. 15-й тур.

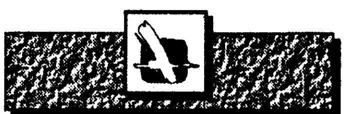

05.55, 12.10 День за днем.
07.45, 17.20 Дорожный патруль.
08.00, 10.00, 12.00, 14.00 ТСН-6.
08.10, 22.10 Те Кто.
08.25 «Пальчики оближешь».
08.50, 09.50, 11.50, 14.20, 22.25 Телемагазин в Минске.
09.00, 17.55 Сериал **«Династия II. Семья Колби»**.
10.10 Боевик **«Поезд смерти»**.
14.10, 23.25 «Знак качества».
14.40 Сериал **«Просто Мария»**.
15.30 Мультсериал «Головокружительные приключения Билли и Теда».
15.55 Сериал **«Готовы или нет»**.
16.25 ДИСК-канал.
17.00 ТСН-6.
17.30 Сериал **«Грейс в огне II»**.
19.00 «Новости дня».
19.30 Ток-шоу «Я сама». «А я юношей люблю».
20.25 «В мире людей».
20.55 Сериал **«Зов убийцы»**.
21.50 Дорожный патруль.
22.00 Шесть новостей дня.
23.00 Сериал **«Дневники Красной туфельки»**.
23.35 Сериал **«Грейс в огне II»**.
00.05 Окончание передач.

18.00 Программа Кеннета Коупленда.
18.25, 20.25 Нажми на тормоза.
18.30 Мультфильм «Далматинец».
20.00 Holiday USA.
20.30 Вечарніца.
20.45 Телесериал **«Секретные материалы»**.
21.45 Отдых и туризм.
21.55 Нажми на тормоза.
22.00 Фантастика на экране. Худ. фильм **«Человек тьмы»**.

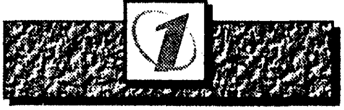
ЧЕТВЕРГ • 8 ИЮЛЯ

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
8.15 «Сегодня с вами...» Депутат Национального собрания Республики Беларусь, директор Пинского детского реабилитационно-оздоровительного центра Анатолий Волков.
8.45 Потребительская корзина. Социально-экономическая программа.

Техническая профилактика с **9.00** до **15.00**

15.00 Новости.
15.15 Сериал для детей. **«Боишься ли ты темноты?»** (Канада).
15.40 Мультфильмы.
16.05 «Керамические фантазии Владимира Андреянова». Телеочерк.
16.25 Гости в дом.
16.50 Новые имена.
17.00 Новости (с сурдопереводом).
17.10 Усадьба. Программа для дачников.
17.35 **«Забытые вещи»**. Худ. фильм (Рижская киностудия).
18.50 Новые имена.
19.00 Новости.
19.15 Политические диалоги.
19.40 Международные спортивные новости.
20.00 Добрый вечер, Беларусь! В программе: «Разговор в прямом эфире», «Что делать?»
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
21.55 Телебарометр. Прогноз погоды.
22.15 «Крок-2». Трудоустройство молодежи. Прямая линия.
23.15 Р.Плятт и А.Мягков в худ.фильме **«Послесловие»**.
0.50 Новости.

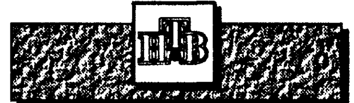
08.00 Новости.
08.15 Телесериал **«Во имя любви»**.
09.15 Джентльмен-шоу.
09.50 Домашняя библиотека.
10.00 Сериал **«Звездные воины»**.
11.00 Новости.
13.30 Программа «Вместе».
13.55 Программа передач.
14.00 Новости.
14.15 Сериал **«Гарри — снежный человек»**.
14.45 Волшебный мир, или Синема..
15.00 Улица Сезам.
15.30 ...До шестнадцати и старше.
16.00 Телесериал **«Во имя любви»**.
17.00 Новости.
17.15 Телесериал **«Графиня де Монсоро»**.
18.15 «Чтобы помнили...»
19.00 Детектив **«Отель Бертрам»**. 2-я серия.
20.00 Время.
20.35 Погода.
20.40 Однако.
20.50 Худ. фильм **«Девчата»**.
22.35 «Тихий дом».
23.05 Сериал **«Темные небеса»**.
23.55 Новости.
00.10 Программа передач.

06.00 Доброе утро, Россия!
06.20 У всех на устах.
06.45 Телеигра «Программа передач».
08.15 Дежурная часть.
08.45 Товары – почтой.
09.10 Сериал **«Миледи»**.
10.00 Вести.
15.25 Сериал **«Первые поцелуи»**.
16.00 Вести.
16.30 «Башня».
17.00 «С 9.00 до 18.00». Мультфильм.
17.10 Гомеопатия и здоровье.
17.20 Детектив **«Золотая мина»**. 1-я серия.
18.30 Док. фильм.
19.00 Вести.
19.40 Подробности.
19.55 «Два рояля».
20.40 Детектив **«Что растет в твоем саду?»**
21.50 «Слушается дело».
22.45 Дежурная часть.
23.00 Вести.
23.30 Диалоги о рыбалке.
00.00 Магазин на диване.
00.15 Прогноз погоды.

07.00 Программа передач.
07.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
07.25 Ноу-хау.
07.40 «Америка Керуака». Док. фильм.
08.35 «Снова выплыли годы из мрака...»
08.55 **«Театр»**. Худ. фильм. 1-я серия.
10.00 «Апокриф».
10.40 Мир авиации.
11.05 «Театр моей памяти».
11.40 После новостей...
12.00 Жизнь и книги А.Грина.
12.50 Детский хор «Весна».
13.45 «Мой тяжкий крест». Пластический фильм.
14.40 Играет камерный оркестр «Российская камерата».
15.00, 17.30 Новости.
15.10 «Лукоморье».
15.30 «Конек-Горбунок». Мультфильм.
16.25 «Все образуется». Фильм 2-й.
17.00 Широкий формат.
17.40 «Российский курьер».
18.20 Суть дела.
18.45 «Жили-были».
19.15 Чудо-сказка.
19.50 «Кумиры». Ю.Любимов.
20.15 «Время музыки».
20.45 После новостей...
21.05 **«Театр»**. Худ. фильм. 1-я серия.
22.10 И.Бабель. «Мой первый гонорар».
22.30 Джазофрения.
23.20 Программа передач.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00 Сегодня утром.
06.10, 07.15 Спорт.
06.15, 07.20 Погода.
06.20 Градусник.
06.25, 07.45 Сегоднячко.
06.35 Мультфильм.
06.45 Карданный вал.
06.50 Впрок.
07.25 Криминал.
07.35 Большие деньги.
08.10 Телесериал **«Любовь и тайны Сансет Бич»**.
09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
09.20 Худ. фильм **«Валентина»**.
11.30 «Старый телевизор» вспоминает: **«Два капитана»**.
13.30 Телесериал **«Детектив Нэш Бриджес»**.
14.20 Сегоднячко.
15.30 Сериал **«Нью-Йорк. Центральный парк»**.
16.25 Впрок.
16.50 Телесериал **«Любовь и тайны Сансет Бич»**.
17.40 Криминал.
18.40 Герой дня.
18.55 Комедия **«Поцелуйчик»**.
20.35 Профессия – репортер.
21.45 Телесериал **«Детектив Нэш Бриджес»**.
22.40 Сегоднячко.
23.20 Сегодня в полночь.
23.50 «Антропология».
00.35 Программа передач.

05.55 День за днем.
07.45 Дорожный патруль.
08.00, 10.00, 12.00, 14.00 ТСН-6.
08.10 Те Кто.
08.25 «Вы - очевидец».
08.50, 09.50, 11.45, 14.20, 22.25 Телемагазин в Минске.
09.00, 17.55 Сериал **«Династия II. Семья Колби»**.
10.10 Сериал **«Найтмен»**.
10.55 Сериал **«Зов убийцы»**.
12.10 День за днем.
14.10 «Знак качества».
14.40 Сериал **«Просто Мария»**.
15.30 Мультсериал «Головокружительные приключения Билли и Теда».
15.55 Сериал **«Готовы или нет»**.
16.25 ДИСК-канал.
17.00 ТСН-6.
17.20 Дорожный патруль.
17.30 Телесериал **«Грейс в огне II»**.
19.00 «Новости дня».
19.30 «О.С.П-студия».
20.25 «В мире людей».
20.55 Сериал **«Вавилон 5»**.
21.50 Дорожный патруль.
22.00 Шесть новостей дня.
22.10 Те Кто.
23.00 Сериал **«Дневники Красной туфельки»**.
23.25 «Знак качества».
23.35 Телесериал **«Грейс в огне II»**.
00.05 Окончание передач.

18.00 Программа Кеннета Коупленда.
18.25, 20.25, 21.55 У стойки бара.
18.30 Мультфильм «Питер Пен».
20.00 Новости «К-видео» (информация о фильмах, прошедших классификацию Госрегистра).
20.30 Вечарніца.
20.45 Телесериал **«Секретные материалы»**.
21.45 Отбой.
22.00 Жан-Поль Бельмондо в комедии **«Неисправимый»**.

ПЯТНИЦА • 9 ИЮЛЯ

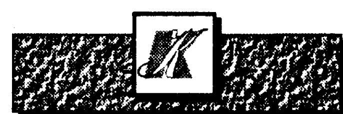
6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
8.15 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.00 Новости.
9.10 Телебарометр. Прогноз погоды.
9.25 Мультфильм.
9.40 «Я вернулся навсегда...» Телеочерк о первой выставке произведений Марка Шагала в АРТ-центре в Витебске.
10.10 Уроки Н.Новожиловой.
10.35 Усадьба.
11.00 Новости.
11.10 Новые имена.
11.15 **«Верность любви»**. Сериал.
12.00 Мультфильм.
12.10 Сделано в Беларуси. Народное предприятие «Веснянка».
12.25 Королевская охота.
13.00 Новости.
13.15 **«Желтая птица»**. Худ.фильм.
14.25 «Техника управления». Телеочерк об опыте работы НИИ «Кибернетика».
15.00 Новости.
15.15 Сериал для детей. **«Боишься ли ты темноты?»** (Канада).
15.40 «Судьба моя и надежда». Социальная реабилитация инвалидов.
16.05 Регион. Передача из Бреста.
16.30 «Риск-версия». Телеигра.
17.00 Новости (с сурдопереводом).
17.10 «А музыка звучит...» «Голоса прошлого». Фестиваль камерной музыки «Музы Несвижа».
17.40 Наш край. «Беларусь в зеркале мемуаров». Рассказывает Адам Мальдис.
18.05 **«Верность любви»**. Сериал.
18.50 Новые имена.
19.00 Новости.
19.15 «Сегодня с вами...» Художник Сергей Боленок.
19.40 Международные спортивные новости.
20.00 Добрый вечер, Беларусь! В программе: «Разговор в прямом эфире», «Что делать?», рубрика «Зоовести».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 **«Американское сердце»**. Худ. фильм (США).
23.50 Криминальная хроника.
23.55 Белорусский хит-парад.
24.00 Новости.
0.10 Таиландский бокс. Международный турнир.
0.40 Акколада.

08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 00.05 Новости.
08.15 Телесериал **«Во имя любви»**.
09.15 Маски-шоу.
09.40 Смак.
10.00 Сериал **«Звездные воины»**.
13.30 Программа «Вместе».
14.15 Сериал **«Гарри — снежный человек»**.
14.40 Худ. фильм **«Пассажир с экватора»**.
16.00 Телесериал **«Во имя любви»**.
17.15 Телесериал **«Графиня де Монсоро»**.
18.15 Док. детектив. «Свой или враг? Скандал на Лубянке». Дело 1985 года.
18.45 «Ералаш».
19.00 Поле чудес.
20.00 Время.
20.40 Погода.
20.45 Коломбо в детективе **«Звено в преступлении»**.
22.10 «Женские истории».
22.40 Исторический боевик **«Месть викинга»**.

06.00 Доброе утро, Россия!
06.20 У всех на устах.
06.45 Телеигра «Программа передач».
07.15 Тысяча и один день.
08.15 Дежурная часть.
08.45 Товары – почтой.
09.10 Сериал **«Миледи»**.
10.00, 16.00, 19.00, 22.50 Вести.
15.30 Сериал **«Первые поцелуи»**.
16.30 «Башня».
17.00 «Домашний цирк». Мультфильм.
17.05 Гомеопатия и здоровье.
17.15 Детектив **«Золотая мина»**. 2-я серия.
18.35 Спартакиада Дружбы.
19.40 Подробности.
19.55 «Городок».
20.30 Комедия **«Осада Венеции»**.
22.00 Подиум д'арт.
22.35 Дежурная часть.
23.20 Криминальная драма **«Сила адвоката»**.
00.50 Магазин на диване.

07.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
07.25 «Воспоминания о серебряном веке».
08.00 Консилиум.
08.25 «Не хлебом единым».
08.50 **«Театр»**. Худ. фильм. 2-я серия.
10.00 С любовью из Тбилиси.
10.50 «Российский курьер».
11.40 После новостей...
12.00 Воспоминания о Петровском парке.
12.40 М.Митуа. «Аккомпаниатор». Моноспектакль.
13.00 «Время музыки».
13.45 Литературные этюды. «Евгений Онегин».
14.45 В.Моцарт. «Дивертисмент».
15.00, 17.30 Новости.
15.10 «Лукоморье».
15.30 **«Ганс Рекле и Черт»**. Худ. фильм.
16.45 «Все образуется». Фильм 3-й.
17.10 «Жизнь и страдания Ивана Семенова». Мультфильм.
17.40 Страна Фестивалия.
18.05 Очевидное-невероятное.
18.35 «Кто там...»
19.00 «Мойдодыр». Мультфильм.
19.10 Чудо-сказка.
19.50 «Царская ложа».
20.30 Власть факта.
20.45 После новостей...
21.05 **«Театр»**. Худ. фильм. 2-я серия.
22.15 Валерий Полянский и капелла России.

06.00 Сегодня утром.
06.10, 07.15 Спорт.
06.15, 07.20 Погода.
06.20 Градусник.
06.25, 07.45 Сегоднячко.
06.35 Мультфильм.
06.45 Карданный вал.
06.50 Впрок.
07.25 Криминал.
07.35 Большие деньги.
08.10 Телесериал **«Любовь и тайны Сансет Бич»**.
09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
09.20 Худ. фильм **«Порожний рейс»**.
11.30 «Старый телевизор» вспоминает: **«Два капитана»**.
13.30 Телесериал **«Детектив Нэш Бриджес»**.
14.20 Сегодняшко.
15.30 Сериал **«Нью-Йорк. Центральный парк»**.
16.25 Впрок.
16.50 Футбольный клуб.
17.40 Криминал.
18.40 Герой дня.
19.00 Боевик **«Ночь воина»**.
21.45 Криминальная Россия.
22.15 Худ. фильм **«Мужчина моей жизни»**.

05.55, 12.10 День за днем.
07.45, 17.20 Дорожный патруль.
08.00, 10.00, 12.00, 14.00 ТСН-6.
08.10, 23.20 Те Кто.
08.25 СВ шоу.
08.50, 09.50 Телемагазин в Минске.
09.00 Сериал **«Династия II. Семья Колби»**.
10.10 Наша музыка на «Кинотавре».
11.10 Сериал **«Вавилон 5»**.
14.10 «Знак качества».
14.20 Телемагазин в Минске.
14.40 Сериал **«Просто Мария»**.
15.30 Мультсериал «Головокружительные приключения Билли и Теда».
15.55 Сериал **«Готовы или нет»**.
16.25 ДИСК-канал.
17.00 ТСН-6.
17.30, 00.40 Телесериал **«Грейс в огне II»**.
17.55 «Шоу Бенни Хилла».
19.00 «Новости дня».
19.30 «Скандалы недели».
19.55 «ОБОЗ».
20.55 Боевик **«Канзас»**.
22.55 Дорожный патруль.
23.10 Шесть новостей дня.
23.40 «Радио-хит».

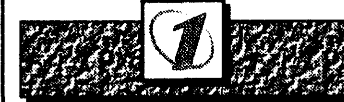

18.00 Программа Кеннета Коупленда.
18.25, 20.25, 21.55 Мой дом, моя крепость.
18.30 Мультфильм «Алиса в стране чудес».
20.00 Криминальная драма Вл. Новицкого **«Атас»**.
20.30 Вечарніца.
20.45 Сериал **«Серийные убийцы»**.
21.45 Между прочим.
22.00 Том Хэнкс в приключенческом фильме **«Тернер и Хуч»**.

СУББОТА • 10 ИЮЛЯ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Континент. Обзор международных событий.
8.15 Столица. Информационно-аналитическая программа.
8.40 Потребительская корзина.
9.00 Новости.
9.10 Здоровье. Тележурнал.
9.40 Книгосбор.
10.10 «Сегодня с вами...» Индолог Светлана Баркун.
10.35 Вершина мира. Телевикторина.
11.00 Око. О рекламе и не только...
11.25 «Все нормально, мама!» Развлекательная программа.
12.00 Международные спортивные новости.
12.20 Усадьба.
12.45 Новые имена.
12.55 Сериал по выходным. **«Династия-2. Семья Колби»** (США).
13.40 Сущность. Духовная программа.
14.05 Четвертое измерение.
14.25 Олимп.
15.00 Новости.
15.10 Уроки Н.Новожиловой.
15.35 «Познай себя». «Старость - в радость».
15.55 «Еще раз про любовь». Киноконцерт.
16.25 Бон тон. Тележурнал моды.
16.55 Ток-шоу «Это моя работа». По страницам прошлых передач.
17.30 «Затюканный апостол». Фильм-спектакль по одноименной пьесе А.Макаенка.
19.10 Приглашение. Музыкальная программа.
19.40 Из достоверных источников.
20.00 Новые имена.
20.05 Бездельник.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Кинокомедия **«Заложник на один день»** (США).
23.10 Белорусский хит-парад. Итоги недели.
23.25 Видимо-невидимо.
0.35 «Спасибо за праздник». Фильм-концерт о «Славянском базаре в Витебске-98».

07.00 Мультсеанс: «Сеча при Керженце».
07.10 Боевик **«Отряд особого назначения»**.
08.30 Слово пастыря. Митрополит Кирилл.
08.45 Домашняя библиотека.
09.00, 14.00, 17.00 Новости.
09.15 Программа «100%».
09.45 «Утренняя почта».
10.15 «Каламбур».
10.50 Смак.
11.10 Возвращение Третьяковки.
11.25 Экстренный вызов.
11.55 Худ. фильм **«Оглянись»**.
13.25 «Цивилизация».
13.55 Программа передач.
14.15 Сериал **«Мама, это я!»**.
14.45 В мире животных.
15.25 Мировой футбол на ОРТ. Лучшие матчи чемпионата мира 1998 года.
17.15 Тема.
17.55 «Ералаш».
18.15 Комедия **«Короли шутки»**.
20.00 Время.
20.45 Погода.
20.50 Сериал **«Секретные материалы» («X-files»)**.
22.30 Худ. фильм **«Застенчивые люди»**.
00.35 Программа передач.

07.00 «Котенок по имени Гав». Мультфильм.
07.10 Худ. фильм **«Дубравка»**.
08.25 Прогноз погоды.
08.30 Мультфильмы.
09.00 Доброе утро, страна.
09.35 Сам себе режиссер.
10.00 «Сто к одному».
10.45 Любовь с первого взгляда.
11.15 Золотой ключ.
11.30 Хорошие новости.
11.45 «Как козлик землю держал», «Сказка про дурака Володю». Мультфильмы.
12.05 Сериал **«Тарзан. История приключений»**.
13.00, 19.00 Вести.
13.30 Два шага в ледяную бездну.
14.00 Комедия **«Ландрю»**.
16.00 «Таганское танго». Док. фильм.
17.00 Моя семья.
18.00 Старая квартира. Год 1989-й. Часть 1-я.
19.35 Гангстерская драма **«Путь Карлито»**.
22.10 Детектив **«Поклонник»**.
23.50 Горячая десятка.
00.45 Прогноз погоды.

09.00 Программа передач.
09.10 «Читая Библию».
09.20 Мировая деревня.
09.35 Книжный кладезь.
09.50 «Жил поэт Баратынский».
10.55 **«Зной»**. Худ. фильм.
12.20 Борис Михайлович Кустодиев.
12.50 Концерт из Тронного зала Петергофского дворца.
13.00 «Рассказы старого сплетника».
13.30, 21.00 Новости культуры.
13.45 **«Поющее звенящее дерево»**. Худ. фильм.
14.55 Сотворение иконы.
15.40 «Иван Иванович заболел», «Путешествие». Мультфильмы.
16.00 «Сын Оки».
17.30 Новости.
17.35 «Пир во время чумы». Спектакль.
18.25 «Вечное поселение». Док. фильм.
18.55 «Верное средство», «Самый младший дождик». Мультфильмы.
19.15 Чудо-сказка.
19.25 Бенефис Елены Образцовой.
20.20 Блеф-клуб.
21.20 **«Фучжоу»**. Худ. фильм.
22.50 «Живая музыка».
23.20 Программа передач.

07.00, 09.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
07.10 Худ. фильм **«Большая жизнь»**. 1-я серия.
08.40 «Старый телевизор» вспоминает: «Фитиль».
09.15 «Чистосердечное признание».
09.40 Дело хозяйское.
10.20 Фантастический фильм **«Нигде и никогда»**.
11.25 Впрок.
11.45 Своя игра.
12.15 Комедия **«Осторожно, бабушка!»**
13.50 Мультфильм «Малыш и Карлсон».
14.10 Суд идет: «Дело о милицейском произволе».
15.30 Сериал **«Она написала убийство»**.
16.30 «Антропология».
17.20 Дог-шоу «Я и моя собака».
18.45 Комедия **«Полицейская академия-4»**.
20.30 «Итого» с Виктором Шендеровичем.
21.45 Боевик **«Машина для убийства»**.
23.30 «Про это». Ток-шоу.
00.15 Программа передач.

07.05 Дорожный патруль.
07.20 Мультфильм «Кот-рыболов».
07.30 Мультсериал «Сказки братьев Гримм».
07.55 Сериал **«Марко Поло»**.
08.50 Сериал **«Робин Гуд»**.
09.45 Юмористическое шоу «Чердачок».
10.10 Путешествия с «Национальным Географическим Обществом». «Эти удивительные собаки».
11.05 Телемагазин в Минске.
11.40 Телемагазин в Минске.
11.50 «Мое кино» с Виктором Мережко.
13.35 Территория ТВ - 6. Программа А. Политковского.
14.00 «Это - Жириновский!».
14.30 Комедия **«Хеппи энд»**.
16.00 Телемагазин в Минске.
16.10 Сериал **«Флиппер III»**.
17.00 Дорожный патруль.
17.35 Сериал **«Найтмен»**.
18.25 СВ шоу.
18.55 Худ.фильм **«Гардемарины, вперед!»**
21.20 «Те Кто недели».
21.45 Дорожный патруль.
21.55 Шесть новостей дня.
22.10 «Последний звонок» на Манежной площади.
23.00 Плейбой.
00.30 Окончание передач.

15.00 Джойс Майер «Жизнь в слове».
15.45 Фантастика на экране: **«Спираль»**, 1-2 серии (Грузия).
18.25, 19.25, 21.55 Двенадцать стульев.
18.30 Документальный фильм из цикла «Водные войны».
19.30 Ален Делон в художественном фильме **«Самурай»**.
21.00 Отбой.
21.15 Вечарніца.
21.30 Музыка на телеканале.
22.00 Художественный фильм **«Последний Дон»**, 1 серия.

ВОСКРЕСЕНЬЕ • 11 ИЮЛЯ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Сериал для детей **«Добрый дивный день»**. 1-я серия.
8.30 «Звезда земли Новогрудской». Док.фильм.
8.40 Потребительская корзина.
9.00 Новости.
9.10 «Навстречу». Детский театр «Крошки-скоморошки».
9.45 Туробъектив.
10.10 «Все нормально, мама!»
10.45 Белорусский дом.
11.15 Арсенал. Программа об армии.
11.40 Международные спортивные новости.
12.00 Сделано в Беларуси. «Слоним-мебель».
12.20 Телевизионный Дом кино. VIII Международный кинофестиваль славянских и православных народов «Золотой Витязь».
12.45 Новые имена.
12.55 Сериал по выходным. **«Династия-2. Семья Колби»**.
13.40 Сельчане. Витебская область.
14.05 Приглашаем на вечерки. Фольклорная группа «Налибокская пуща» (Воложинский район).
14.40 Новости.
14.50 Чемпионат мира по автогонкам «Формула-1». Гран-при Великобритании.
17.00 «Зорная ростань». Телеконкурс молодых артистов эстрады.
17.30 Теленавигатор.
17.55 Л.Ахеджакова в худ.фильме **«Мама Ануш»**.
19.10 Новые имена.
19.15 Стадион.
19.40 Колыбельная.
20.00 Резонанс.
20.50 Ток-шоу «Карамболь» с участием Леонида Агутина.
21.25 «Синема». К.Риш и В.Кавали в драме **«Гомер. Портрет художника в старости»**.
23.10 Премьера песни.
23.20 Авто-парк.
23.30 «Звезды» Каннского кинофестиваля в программе «Новая коллекция».
24.00 «За туманом». Концерт группы «Крыви».
0.40 «Фокусник». Телевизионный фильм.

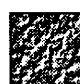
07.00 Худ. фильм «Кортик».
08.30 «Дисней-клуб»: «Русалочка».
09.00, 14.00 Новости.
09.15 «Непутевые заметки».
09.30 Пока все дома.
10.05 Утренняя звезда.
10.55 Армейский магазин.
11.30 Играй, гармонь любимая!
11.55 Крестьянские ведомости.
12.30 Сериал **«Все путешествия команды Кусто»**.
13.25 Смехопанорама.
14.15 Здоровье.
14.45 Клуб путешественников.
15.35 «Дисней-клуб»: «Тимон и Пумба».
16.00 «Дисней-клуб»: «Аладдин».
16.25 «Жизнь замечательных людей».
17.00 А.Пугачева, М.Жванецкий, В.Леонтьев, М.Задорнов, Ф.Киркоров, С.Ротару и другие в концертной программе ОРТ.
18.25 Боевик **«Сын за отца»**.
20.00 Время.
20.30 Погода.
20.35 Комедия **«Безжалостные люди»**.
22.15 «Абажур».
22.50 Футбольное обозрение.
23.20 Сериал **«Золотые годы Стивена Кинга»**.

07.00 «Котенок по имени Гав. История вторая», «Винни Пух и день забот». Мультфильмы.
07.30 Служу Отечеству!
08.00 Сельские вести.
08.30 Почта РТР.
09.00 Доброе утро, страна.
09.30 «Аншлаг» представляет.
10.00 «Городок».
10.30 «Устами младенца».
11.00 Русское лото.
11.40 Мир книг с Л.Куравлевым.
12.00 Сериал **«Тарзан. История приключений»**.
12.45 «Погоня». Мультфильм.
13.00 Вести.
13.30 Федерация.
14.10 «На Здоровье!»
15.10 Сериал **«Закон и порядок»**.
16.05 Диалоги о животных.
17.05 «Семейный альбом».
19.00 Зеркало.
19.55 Мелодрама **«Мордашка»**.
21.40 «Перпендикулярное кино».
22.35 Дежурная часть.
23.05 Худ. фильм **«Дирижер»**.

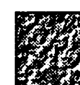
09.00 Программа передач.
09.10 «Читая Библию».
09.20 Мировая деревня.
09.35 **«Армия «Трясогузки» снова в бою»**. Худ. фильм.
10.55 Консилиум.
11.20 «Страницы театральной пародии».
12.10 Экспедиция «Чиж».
12.35 И отзовется тишина...
12.45 Борис Михайлович Кустодиев.
13.30, 21.00 Новости культуры.
13.45 Телесуфлер.
14.00 Г.Свиридов. Шесть романсов на слова А.С.Пушкина.
14.25 «День рождения Паганеля». Спектакль.
15.10 «Жил-был пес». Мультфильм.
15.20 «Ваших душ золотые россыпи».
15.40, 16.40 Гала-концерт, посвященный 90-летию со дня рождения Р.Плятта.
16.35 Программа передач.
17.30 Новости.
17.35 Дорога к Пушкину.
17.55 «С потолка».
18.20 «Сражение за Фокина». Док. фильм.
19.15 Программа передач.
19.20 Чудо-сказка.
19.35 «Долголетие». Док. фильм.
20.25 «Русалка и сапожник». Мультфильм.
21.20 «Северное сияние». Концерт.
22.00 **«Знак Зорро»**. Худ. фильм.

07.00, 09.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
07.10 Худ. фильм **«Большая жизнь»**. 2-я серия.
08.40 «Старый телевизор» вспоминает: «Фитиль».
09.20 Комедия **«Зайчик»**.
11.20 Большие деньги.
11.45 Мультфильм «Приключения барона Мюнхгаузена».
12.00 Худ. фильм **«Дядя король»**.
15.30 Футбол. Чемпионат России. «Спартак» (Москва) – «Ротор» (Волгоград).
17.30 Итоги. Предисловие.
18.00 Боевик **«Спаситель»**.
20.00 Итоги.
21.05 Куклы.
21.15 Сериал **«Солдат удачи»**.
22.15 Итоги. Ночной разговор.
22.45 «С верой, надеждой, любовью...» Концерт из Колонного зала Дома союзов.
01.45 Программа передач.

07.05, 17.30 Дорожный патруль.
07.20 Мультфильмы.
07.45 Сериал **«Марко Поло»**.
08.35 Сериал **«Робин Гуд»**.
09.30, 11.25, 13.25 Телемагазин в Минске.
10.05 Вкусная передача «Пальчики оближешь».
10.30 Канон.
11.00 Шесть новостей недели.
11.40 Худ.фильм **«Легенда о волчьей горе»**.
13.15 Мультфильм «Кто сказал «мяу»?
13.35 Мелодрама **«Дамы приглашают кавалеров»**.
14.55 «Звезды о звездах». Группа «А-Студио».
15.20 «Любишь-смотри». Видеоклипы.
15.35 Народно-политическая забава «Президентские гонки».
16.35 Катастрофы недели.
17.50 Юмористическая программа «БИС».
18.25 «Вы - очевидец».
18.55 Аналитическая программа «Обозреватель».
19.50 Боевик **«Огонь, лед и динамит»**.
21.45 Наша музыка на «Кинотавре».
23.05 Эротический триллер **«Игра теней»**.
00.40 Окончание передач.

15.00 Программа Рика Реннера.
15.45 Художественный фильм **«Спираль»**, 3-4 серии.
18.40 Весь мир на ладони.
18.45 Мульт-планета.
19.00 Музыка на телеканале.
19.25 Весь мир на ладони.
19.30 Художественный фильм **«Последний Дон»**, 2 серия.
21.15 Вечарніца.
21.30 Новости «К-видео».
21.55 Весь мир на ладони.
22.00 Художественный фильм **«Последний Дон»**, 3 серия.

Змагар за мову

Аляксей ШЫДЛОЎСКІ

Ужо два гады ідзе змаганне Уладзіміра Плаксы з «Белаэранавігацыяй» — прадпрыемствам, дзе ён працуе, — за правы карыстацца на працоўным месцы беларускай мовай.

Сам Уладзімір наземны работнік. У ягоныя функцыі ўваходзіць кантроль за перадатчыкамі, устаноўленымі ў кабінеце, і вядзенне журнала тэхнічнай дакументацыі. Нягледзячы на тое, што непасрэднага кантакту з самалётамі спадар Плакса не мае, у судовым працэсе, які праходзіць зараз, адміністрацыя робіць нацiск на тое, што з-за беларускай мовы самалёты падаюць.

Адсочым гісторыю канфлікту па парадку. У 1997 годзе адміністрацыя «Белаэранавігацыі» нечакана аддае вуснае распараджэнне забараніць выкарыстанне беларускай мовы ў справаводстве і ўжыванне яе на працы. Нягледзячы на гэтае рашэнне кіраўніцтва, Уладзімір працягваў карыстацца беларускай мовай на працы. Праз некалькі дзён яму, у адрозненне ад усіх астатніх, не падпісалі заяву аб матэрыяльнай дапамозе, бо заява ў яго была напісаная па-беларуску. Пасля доўгага хаджэння па кабінетах заяву ўсё ж падпісалі. Уладзімір некаторы час спрабаваў весці журнал па-руску, але гэта не надта ў яго атрымоўвалася, і ён вярнуўся да роднай мовы.

29 красавіка 1998 года сітуацыя з нявыплатай грошай паўтарылася. Плаксу давялося двойчы звяртацца ў транспартную пракуратуру, каб тая дасылала праверкі і ўзнаўляла справядлівасць.

Бачачы, што так проста спадара Плаксу не перамагчы, кіраўніцтва прадпрыемства пачало ствараць яму «адпаведныя» ўмовы працы. У прыватнасці, ён быў пераведзены на штодзённы рэжым работы. Некалькі разоў яго пазбаўлялі прэміі без аб'ектыўных падстаў. У дадатак да ўсяго, на прадпрыемстве пачалі распаўсюджвацца чуткі, што, маўляў, Плакса кліча сюды праверкі, з-за яго стварылася напружаная атмасфера. Большасць упэўненая, быццам Уладзімір дабіваецца таго, каб уся «Белаэранавігацыя» гаварыла і пісала выключна па-беларуску. Гэта настроіла калектыў супраць яго, у выніку чаго калегі напісалі ліст, дзе просяць перавесці Плаксу на іншае месца працы.

Усё гэта, а таксама тое, што адміністрацыя не адмяніла рашэння па выкарыстанні толькі рускай мовы, прывяло Уладзіміра да рашэння падаць на намесніка дырэктара прадпрыемства Юрыя Кладава і начальніка службы радыётэхнічнага забеспячэння Мікалая Іванюшчанку ў суд Кастрычніцкага раёна. Змагар за мову патрабуе ад іх поўнай кампенсацыі маральных і матэрыяльных выдаткаў, якія прынесла яму гэтая справа. У прыватнасці, у іску напрамую ставіцца пытанне: ці мае права беларус, працуючы ў Беларусі, карыстацца на працы беларускай мовай, якая лічыцца дзяржаўнай.

Працэс зацягнуўся. У размове з карэспандэнтам НАВІНАЎ спадар Плакса папрасіў надрукаваць ягоную просьбу да адвакатаў, якія захацелі б дапамагчы Уладзіміру ў вядзенні справы. Тэлефон Плаксы ёсць у рэдакцыі, і калі знойдзецца юрыст, які здолее аказаць змагару за свае чалавечыя правы дапамогу, будзе створаны прэцэдэнт, карысны для іншых людзей, з якіх за вернасць роднай мове здзекуецца начальства. Па сутнасці, зараз у судзе Кастрычніцкага раёна вырашаецца, ці мае права беларус размаўляць па-беларуску за межамі сваёй хаты. ■

Кірмаш ініцыятываў у Штутгарце

Алесь ДАШЧЫНСКІ

Раз у два гады ў Германіі праводзіцца евангелічны царкоўны з'езд (Кірхентаг). Гэтая традыцыя ўзнікла пасля вайны, у 1949 годзе, дзеля ўмацавання міру, прымірэння паміж народамі. Берлінская сцяна падзяліла пратэстантаў на дзве часткі, і толькі з 1991 года Кірхентаг зноў стаў агульным для ўсёй краіны. Яго асновай з'яўляецца «Кірмаш магчымасцяў», на якім розныя хрысціянскія ініцыятывы знаёмяць наведвальнікаў са сваёй працай і актуальнымі праектамі. Гэта і ёсць знакаміты свабодны «лаен-рух».

Сёлета евангелічны з'езд праходзіў у Штутгарце (зямля Бадэн-Вюртэмберг). 820 «лаен-ініцыятываў» збудавалі экспазіцыю даўжынёй у 7.500 метраў. Тут жа праводзіўся збор ахвяраванняў для сацыяльнай дапамогі ў Афрыцы і іншых рэгіёнах. Трэці раз у павільёне Кірхентага выстаўляўся стэнд дабрачыннага фонду «Дзецям Чарнобыля», які супрацоўнічае з сотнямі нямецкіх ініцыятываў у справе аздараўлення чарнобыльскіх дзяцей. Беларускі стэнд пад бел-чырвона-белым сцягам на штутгарцкім «Кірмашы магчымасцяў» наведаў прэзідэнт нямецкага Бундэстага Вольфганг Цірзэ, які атрымаў падрабязную інфармацыю пра дзейнасць фонду і паабяцаў дапамогу. Клопат пра чарнобыльцаў — толькі адзін з напрамкаў гуманітарнай працы евангелістаў.

«Вы — соль зямлі» — гэтыя радкі з Евангелля сталі дэвізам Кірхентага ў Штутгарце. Па словах старшыні савета евангелічнай царквы Германіі М.Кока, той, хто з'яўляецца соллю, павінен дзейнічаць з верай і надзеяй. Соль стала сімвалам свята. Бадэн-Вюртэмберг здаўна славіцца яе радовішчамі. На невялікай плошчы Штутгарта была насыпаная шматтонная саляная гара, а прадпрыемствы давалі магчымасць апрацоўваць крышталікі солі проста на вуліцы для сувеніраў. Іх хапіла на ўсіх больш чым сто тысяч гасцей свята. Для заключнага набажэнства на знакамітым штутгарцкім стадыёне было замоўлена 10 тысяч аблатак і 2.000 літраў вінаграднага соку.

Важнай часткай Кірхентага з'яўляюцца Біблейскія чытанні з удзелам тэолагаў і простых вернікаў, а таксама дыскусіі на палітычныя, эканамічныя і сацыяльныя тэмы. Падзеі ў Югаславіі былі закранутыя падчас дыскусіі з удзелам міністра абароны Германіі. Генеральны сакратар экуменічнага Савета цэркваў К. Райзэр падкрэсліў, што вайна не можа быць легітымным інструментам палітыкі, а царква павінна адыграць галоўную ролю па адраджэнні міру на Балканах. Экуменічны рух на штутгарцкім з'ездзе быў прадстаўлены даволі шырока. Па словах тэолага Й.Цынка, «час канфесіяў ужо прайшоў». Невядома, як хутка ўдасца хрысціянам аб'яднацца, але ў 2003 годзе ў Берліне запланаваны экуменічны Кірхентаг.

На папярэднім Кірхентагу ў Гамбургу асобны стэнд меў праваслаўны прыход айца Ігара з Мінска. Евангелічная традыцыя спадабалася праваслаўным, і сёлета на базе аднаго з мінскіх прыходаў прайшоў міні-Кірхентаг. Для нараджэння свабоднага «лаен-руха» на Беларусі не хапае ініцыятыўнасці вернікаў, якія пераважна абмяжоўваюцца адпраўленнем дагматаў. Немцы дапамагаюць айцу Ігару аднавіць зруйнаваную за савецкім часам сацыяльную дзейнасць. Побач з храмам будуюцца майстэрні для людзей з разумовымі і фізічнымі абмежаваннямі. На гэты праект у Германіі было сабрана 800 тысяч марак. Патронам будоўлі з'яўляецца вядомы палітык Ханс-Дзітрых Геншар. У прыход прыязджаюць валанцёры з Германіі, а таксама юнакі, якія замест вайсковай адбываюць альтэрнатыўную службу, дапамагаючы хворым. Неўзабаве прыедзе дэлегацыя евангелістаў, якія жадаюць бліжэй пазнаёміцца з праваслаўем і папрацаваць у прыходзе.

● Наведвальнікі Кірхентага цікавяцца дапамогай дзецям Чарнобыля

Нямецкая евангелічная царква, як гэта можна было заўважыць у Штутгарце, гасцінная і спагадлівая. Тысячы ўдзельнікаў з'езда выйшлі на дэманстрацыю пад дэвізам «Год даравання даўгоў — 2000». Хрысціяне прыгадалі радкі са Старога Запавету, што кожныя 50 гадоў людзі павінны выкрэсліваць чужыя даўгі. Урадам развітых краінаў прапануецца дараваць запазычанасць краінаў трэцяга свету. Такая ж акцыя адбылася ў Кёльне, дзе якраз праходзіла сустрэча «вялікай васьмёркі». Удзельнікі кампаніі перадалі канцлеру Шродэру некалькі мільёнаў подпісаў у падтрымку гэтай ініцыятывы. Сімвалам акцыі быў шалік колераў вясёлкі, які насілі многія ўдзельнікі Кірхентага. Вясёлка — гэта біблейскі сімвал прымірэння паміж Богам і людзьмі. У 2000 годзе Кірхентаг завітае ў Франкфурт-на-Майне. ■

ЗАМЕЖЖА

Чарнагорскія пакуты

Расціслаў ПЕРМЯКОЎ

Адна з дзвюх рэспублікаў, што складаюць сёння Саюзную Югаславію, — Чарнагорыя – больш не хоча жыць у адной «кватэры» са сваім агрэсіўным суседам – Сербіяй. Жыхары балканскай «камуналкі» працягваюць адмяжоўвацца адзін ад аднаго.

Цяпер Чарнагорыя прыкладае шмат намаганняў, каб Захад успрымаў яе больш цёпла, так бы мовіць, па-сяброўску. Апошнім часам у рэспубліцы рыхтуецца прапанова да федэральнага кіраўніцтва Югаславіі перавызначыць абавязкі і паўнамоцтвы Чарнагорыі ў складзе саюза. У прыватнасці, размова ідзе пра ўвядзенне Чарнагорыяй сваіх законаў аб мытні, аб падаткаабкладанні, а таксама аб увядзенні сваёй валюты замест югаслаўскага дынара. Апроч таго, рэспубліка хоча перайначыць усю сістэму адміністратыўнага кіравання – каб яна працавала больш эфектыўна.

Па некаторых звестках, чарнагорскі прэзідэнт Міла Джуканавіч рыхтуецца адначасова распачаць перамовы непасрэдна з заходнімі краінамі аб наданні краіне незалежнасці – бо ясна, што Слабадан Мілошавіч яму адразу адмовіць. На гэты выпадак ужо загатоўлены варыянт правядзення агульнанацыянальнага рэферэндуму аб выхадзе Чарнагорыі са складу Саюзнай рэспублікі Югаславія.

Тым часам, нечаканы крок зрабілі амерыканцы. Днямі Дзярждэпартамент ЗША папярэдзіў Чарнагорыю аб недапушчальнасці далейшага «раздзірання» былой Югаславіі на кавалкі.

Як заявіў прэс-сакратар Дзяржаўнага дэпартамента Джэймс Рубін, «далейшы распад Югаславіі не дапаможа ўстанаўленню міру і стабільнасці на Балканах». Болей за гэта, на думку амерыканскіх уладаў, незалежнасць Чарнагорыі не стане панацэяй ад крызісных з'яваў, якія цяпер адбываюцца ў гэтай краіне. Тым не менш, ЗША гатовыя падтрымаць Чарнагорыю, калі тая папросіць пашырыць сваю аўтаномію ў складзе Югаславіі.

Пакуль дыпламаты і палітыкі шукаюць кампраміс у вызначэнні статусу Чарнагорыі, хваля народных выступленняў за аддзяленне толькі расце. Асабліва гэта стала бачна пасля вайны за Косава, калі чарнагорцы на свае вочы ўбачылі, чым можа скончыцца сяброўства з Сербіяй. Чарнагорыя хоча стаць незалежнай еўрапейскай краінай, увайсці ў склад Еўрасаюза і зажыць шчасліва. Адзінай перашкодай на гэтым шляху да дабрабыту чарнагорцы пакуль лічаць Сербію. ■

ЭКАНОМІКА

Беларусі пагражае банкаўскі крызіс

Альгерд НЕВЯРОЎСКІ

Банкаўская сістэма Беларусі апынулася ў катастрафічнай сітуацыі. Днямі гэты факт прызнаў міністр фінансаў Мікалай Корбут падчас выступу перад дэпутатамі Нацыянальнай палаты прэзідэнцкага парламента.

Міністр фінансаў паскардзіўся «палатачнікам», што айчынныя камерцыйныя банкі знаходзяцца ў настолькі цяжкім становішчы, што нават не маюць сродкаў на выплаты зарплатаў сваім супрацоўнікам. Але ж хто вінаваты, умоўна кажучы, што «шавец застаўся без ботаў»? Справа ў тым, што беларускія ўлады, у лепшых бальшавіцкіх традыцыях, ставяцца да камерцыйных банкаў як да абсалютна чужароднай рынкаваму сацыялізму з'явы і няўмольна выкарыстоўваюць іхнія недзяржаўныя капіталы на дзяржаўныя патрэбы.

Асабліва ўзмацніўся ціск на кіраўніцтва гэтых банкаў з пачатку 1999 г., калі старшыня Нацбанка Пётр Пракаповіч расчараваўся ў магчымасцях шырокай эмісіі грашовай масы і вырашыў яе значна абмежаваць. Аднак трэба ж было недзе браць грошы на патрэбы канаючай беларускай эканомікі, і ўлады вырашылі гэтую праблему за кошт недзяржаўных банкаў. На пасяўную, жніво з дажынкамі і іншыя праекты ўладаў сродкі бралі менавіта там. Банкіры ціха абураліся, але былі вымушаныя грошы даваць. Бо няма ніякіх гарантыяў, што чарговая дзяржаўная праверка не знойдзе ў «сквапнага» банкіра фінансавых парушэнняў, і той не апынецца на нарах. Перад заходнімі крэдытадаўцамі кшталту МВФ улады падавалі дзяржаўнае вымагальніцтва як добраахвотнае інвеставанне камерцыйных банкаў у беларускую эканоміку. Праўда, гэтая хлусня прынесла мала плёну — Міжнародны валютны фонд усё роўна не даў крэдытаў. А бязглуздая палітыка ўладаў прывяла банкі да крызісу ліквіднасці. Гэта значыць, што ў банкаў няма сродкаў нават для таго, каб выдаваць іх сваім кліентам, бо аграпрам, як вядома, амаль ніколі не вяртае назад крэдыты, а дзяржава потым проста даруе калгасам нявернутыя грошы.

Пагоршыла становішча і ранейшае вольнае абарачэнне ў эканоміцы Беларусі пустых грошай. Цэны пачалі расці больш імкліва, чым грашовая маса, а тут яшчэ і падвысілі мінімальную зарплату. А ў дзяржавы з'яўляюцца ўсё новыя і новыя фінансавыя праблемы, вырашаць якія яна збіраецца зноў за кошт банкаў. Па словах міністра фінансаў Мікалая Корбута, за пяць месяцаў гэтага года даходная частка бюджэту выкананая на 87 працэнтаў. І каб знайсці патрэбныя сродкі, урад не прыдумаў нічога больш разумнага, як следам за Расіяй уводзіць у Беларусі фінансавую піраміду ГКО. Праўда, камерцыйныя банкі з-за недахопу грошай добраахвотна набываць гэтыя казначэйскія абавязацельствы не жадаюць. Аднак урад асабліва цырымоніцца з «буржуямі-банкірамі» ў гэтай справе яўна не збіраецца. Кіраўніцтву банкаў проста разаслалі разнарадку, у якой указана, колькі сродкаў які банк павінен «добраахвотна» ўкласці ў ГКО, і канец. На думку многіх эканамістаў, калі падзеі ў банкаўскай сферы будуць так развівацца і надалей, то Беларусь чакае ўласны фінансавы крызіс, можа, яшчэ больш глыбокі, чым мінулагодні расійскі. Спецыялісты прагназуюць, што яго пік можа прыпасці на восень гэтага года. ■

ПРЫВАТНАЯ ДУМКА

Фабрыка-кухня

або Працяг гульні ў «чэсных» і «нячэсных»

Канстанцін СКУРАТОВІЧ

Арышт дырэктара Беларускага металургічнага завода (БМЗ) выклікаў шок як сярод жыхароў Жлобіна, так і па ўсёй Беларусі.

Бо што такое БМЗ для Жлобіна? Літаральна ўсё. Калі шпацыруеш па горадзе і пытаешся ў абарыгена, напрыклад, хто пабудаваў гэты прыгожы дом ці гэты дзіцячы садок, нязменна чуеш у адказ: БМЗ! Але і гэта не ўсё. На пачатку 80-х, калі ў горадзе над Дняпром распачалося будаўніцтва завода, дагэтуль глухі Жлобін стаў імкліва ператварацца ў буйны і, па савецкіх мерках, сучасны горад. Бо, як той казаў, хацелі таго бальшавікі ці не, але жлобінцы неяк адразу «лоб у лоб» сутыкнуліся калі не з капіталізмам, дык з капіталістамі.

На самой справе гэта былі тыповыя пралетарыі, але заходняга складу. Бо заказ на будоўлю БМЗ ад савецкага ўрада атрымала аўстрыйская фірма, якая гэтых «пралетарыяў» навербавала амаль з усёй Еўропы. Ад такога імгненнага кантакту палезлі вочы на лоб і ў «заходнікаў», і ў абарыгенаў. Першыя здзіўляліся, як гэта ў СССР можна жыць, калі так дрэнна працаваць. А нашыя ўсё казалі: «Нам бы такія заробкі, і мы б далі дыхту». Такая вось узнікла ідэалагічная дыскусія на тэму «хто там гніе ды прыемна пахне».

Як заўсёды, адказ «савецкага боку» быў цвёрды. Маўляў, існуе два пункты гледжання — наш і няправільны. Але на гэты раз бездакорны дасюль ідэалагічны імператыў не спрацаваў. Просты люд, ды і гаспадарчае начальства кожны дзень бачылі, што эксплуатуемыя заходнікі працуюць намнога лепш за нашых так званых рабацягаў. Ды і жывуць.

Канчаткова і радыкальна пытанне, як заўжды, вырашылі жанчыны (наогул, існуе такі погляд, што яны прынцыпова не ўспрымаюць пралетарскую ідэалогію). Як бы там ні было, але праз нейкі час ад пачатку будоўлі Жлобін стаў Мекай «начных матылькоў». Пакінуўшы свае рабочыя месцы, сюды рынуліся жрыцы кахання ці не з усяго Саюза, у першую чаргу з партовых гарадоў. Але іх галоўны козыр — вопыт — лёгка пабілі маладзенькія абарыгенкі, для якіх прыемнае пітво, добрыя цыгарэты, не кажучы ўжо пра СКВ (многія дасюль лічылі, што валюта мае выгляд кракадзіла), былі наймацнейшым са стымулаў. Да таго ж, прыемна пагуляць з кавалерам, які «ў морду не б'е» ды не мацюгаецца.

З гэтай відавочнай праявай адкрытага сексуальнага антысаветызму не змаглі нічога зрабіць ні КДБ, ні міліцыя. Не кажучы ўжо пра выхавацелек, многія з якіх у душы зайдросцілі тым магчымасцям маральнага падзення, якія дае маладосць.

Мо яно і лепей. Бо ў выніку нарадзілася не якая там пачвара, а шыкоўны, лепшы ў СССР і нікольки не горшы, чым дзе-небудзь у астатняй Еўропе, металургічны завод. Вось што, прынамсі, піша пра БМЗ штотыднёвік «Белорусский рынок» у №25 за гэты год: «БМЗ — гэта буйнейшы беларускі экспарцёр, які забяспечвае 1/10 усіх нашых продажаў у далёкае замежжа. На экспарт ідзе каля 70% яго прадукцыі, прычым у далёкае замежжа — 45%».

Гэта сёння. А пасля завяршэння да 2001 года рэканструкцыі, якую кіраўніцтва прадпрыемства праводзіць, каб не адстаць ад патрабаванняў часу, у Еўропе не будзе заводаў, роўных БМЗ. Прынамсі, так да гэтага часу лічылі спецыялісты. Чаму лічылі? Таму што Феакціставу для БМЗ — гэта тое, што БМЗ для Жлобіна — амаль усё. Ці трэба пасля гэтага гаварыць, што Феакціставу з'яўляецца ці не самым паспяховым кіраўніком з усяго дырэктарскага корпуса. Прынамсі, нядаўна гэта адзначыла Беларуская навукова-вытворчая асацыяцыя (БНВА), назваўшы яго лепшым з лепшых, а на пачатку года ён нават атрымаў Дзяржпрэмію РБ.

У мінулым годзе давялося размаўляць з адным з уплывовых жлобінскіх функцыянераў. І ён сказаў літаральна наступнае: «Лягчэй чалавека ад турмы выратаваць, чым уладкаваць яго на БМЗ. Хоць бы і простым рабочым». Мо таму адразу ж пасля арышту на БМЗ прайшлі стыхійныя мітынгі з патрабаваннем: «Аддайце нам нашага дырэктара!».

Аддадуць? Наўрад ці. Бо мінулагодні мой жлобінскі суразмоўца распавядаў і аб сістэме кіравання кадрамі, якая склалася не толькі ў Жлобіне, а і па ўсёй Беларусі. Яе можна параўнаць з лоўляй клёцак у булёне. Булён — гэта шматлікія правілы і прадпісанні па гаспадарчай дзейнасці, якія супярэчаць адно аднаму, а разам — новым указам, дэкрэтам ды распараджэнням. Таму, калі ўспрымаць усё гэта як настаўленне для дзейнасці, то ніякай дзейнасці, прынамсі, паспяховай, і быць не можа. Клёцкі — гэта кіраўнікі, якія дзеля поспеху справы змушаныя калі не парушаць, дык абыходзіць гэтыя распараджэнні. Таму чым больш поспех, тым больш верагоднасці трапіць у каструлю. А лепяць клёцкі не менш шматлікія органы, якія няспынна капаюць кампрамат, ды і складваюць яго «ў папачкі», як гэта робіць звычайная гаспадыня, калі кладзе злепленыя клёцкі ў маразільнік.

Вось такая фабрыка-кухня. «Клёцку» могуць зляпіць амаль з кожнага. Ці пасадзіць, ці рот заткнуць. І гэта пры тым, што Феакціставу, у адрозненне ад «мяцежных» Старавойтава, Кудзінава ці Клімава, быў відавочна палітычна лаяльным да рэжыму. У Жлобіне могуць многае расказаць пра тое, як на БМЗ праводзіўся так званы рэферэндум. Цяпер тут кажуць, што ўся справа Феакцістава ёсць вынік маніпулявання фактамі. Але ж у 1996 годзе тут, відавочна, маніпулявалі. Калі гэта так, то мэты і сродкі былі аднолькавымі: умацаванне пазіцыяў вядомай усім персоны пад маркай барацьбы за народны дабрабыт.

Усё вяртаецца на кругі свае. Як заявіў адзін з кіраўнікоў БМЗ, піша «Белорусский рынок», завод — гэта смачны кавалак. Таму затрыманне дырэктара — гэта справа рук тых, хто ўвёў у зман кіраўніцтва краіны і спрабуе прыбраць завод да сваіх рук. Слушная вельмі заўвага. Але ж, як той казаў, ці ён украў, ці ў яго ўкралі. Пасля таго, як многія кіраўнікі-гаспадарнікі, якіх змусілі ўдзельнічаць у практычнай палітыцы на карысць рэжыму (яны для сябе тлумачылі гэта жаданнем застацца пры справе і працаваць на карысць краіны), добра паспрыялі «прыхватызацыі» гэтай краіны гэтым рэжымам і яго шматлікімі паслугачамі, пра зман гаварыць смешна. Які ўжо тут народны дабрабыт.

Дарэчы ўспомніць і пра тое, што рэферэндумная перамога Лукашэнкі была б немагчымай без палітычнай падтрымкі Расіі, якую персанальна ажыццявілі Чарнамырдзін і Строеў. Зразумела, кіраваліся яны пры гэтым не клопатам пра кволую беларускую дэмакратыю, а ўласнымі палітычнымі інтарэсамі. Пералік апошніх быў бы занадта доўгім, ды і не ўсё ляжыць на паверхні. У Расіі таксама нямала людзей (іх клічуць алігархамі), якія свае ўласныя інтарэсы маскіруюць пад усерасійскія. Так, для папаўнення бюджэту расійскі ўрад з 7 траўня бягучага года ўвёў на 6 месяцаў пошліну на экспарт расійскага металалому ў памеры 15%. Гэтая мера здольная прывесці да значнага падаражэння другаснага металу на сусветным рынку. Таму той пасрэднік, які здолее «дамовіцца з мытняй», азалаціцца ў прамым сэнсе гэтага слова. А калі ўлічыць, што БМЗ традыцыйна большую частку сыравіны купляе ў Расіі (падобныя закупкі — гэта неабкладаемая ніякімі падаткамі вытворчая кааперацыя), то зусім верагодна, што БМЗ хочуць зрабіць транзітным пунктам для перапродажу расійскага металалому на Захад. Тым больш, што беларускі ўрад ніякіх абмежаванняў на вываз лому не прымаў.

Верагоднасць такіх наступстваў, адзначае аглядальнік «Белорусского рынка» Аляксандр Алесін, рэзка павялічваецца з улікам неверагоднай прыбытковасці падобных схемаў (гутарка можа ісці пра сотні і мільярды нікім не кантралюемых долараў). З улікам таго, што ў Расіі ўжо пачаўся перадвыбарчы марафон, з якім так ці інакш звязаныя інтарэсы гэтых алігархаў, гэты сцэнарый выглядае вельмі актуальным. У гэтым выпадку прафесійны металург Феакціставу мала падыходзіць на ролю ўтрымальніка «чорнай касы», заключае аглядальнік.

Што ж, прынцып «ты мне, я табе» універсальны. Ён выкарыстоўваецца ўсюды, дзе прымаюцца келейныя рашэнні. Таму зацікаўленыя расійцы з поўным правам могуць патрабаваць плату за дапамогу тры гады таму ва ўсталяванні на Беларусі поўнага, нічым не абмежаванага народаўладдзя.

Так гэта ці не зусім, мы, пэўна, даведаемся не хутка. Але ўжо зусім відавочна, што беларускае грамадства загнівае. І смурод ад гэтага неверагодны. Але пакольку ў сне чалавек непрыемных пахаў не адчувае, то ён спіць, аж пакуль з яго не зробяць заказную страву. ■

памяць XX стагоддзя 1910

«Далёкія наступствы...»

Міхал МАТУШ

Смерць чалавека ў 82 гады не можа выклікаць надта гарасныя перажыванні. Гэта — доўгі век, век абранніка. Калі ў 1910 годзе на станцыі Астапава сканаў Леў Талстой, смутак мноства людзей вынікаў з іншага — з адчування, што іх пакінуў чалавек, які нараджаецца адначы ў эпоху. Пры ўсім жаданні немагчыма знайсці роўную Талстому па значнасці асобу сярод мысліцеляў нашага стагоддзя. Такія людзі назаўжды застаюцца ў духоўным жыцці чалавецтва, як назаўжды засталіся Сакрат, Францыск Асізскі, Шэкспір.

З прычыны таго, што ўсе мы навучаныя праваряць школьнай алгебраі гармонію генія, самае важнае ў спадчыне Талстога застаецца па-за ўвагай большыні. Мы прызвычаеныя глядзець на Талстога як на стваральніка эпічных твораў. Філасофія Талстога ў нас іранічна крытыкавалася. «Несупраціўленне злу насіллем» — было ператворанае ў сакраментальную фразу, якую кпліва вымаўляюць людзі, абсалютна няздольныя прасякнуць глыбіню думкі Талстога.

У савецкі час Талстога называлі крытыкам буржуазнага ладу. Сёння мы вяртаемся ў буржуазны лад пасля камуністычнага эксперыменту. Усё, што казаў Талстой на пачатку стагоддзя, без усялякіх зменаў можна прыкласці да нашага часу, да ўсіх яго рэаліяў і асобаў: прыкладам, непераможную няўвагу да чалавека, да яго правоў, імкненне задушыць нязгодных тэрорам, прымушаць слабейшага вайной, трымаць жывёльных інстынктаў, эксплуатаваць бальшыню дзеля камфорту багатай меншасці. Крытыка Талстым прадажнай царквы, намаганні павярнуць душу чалавека да сапраўднага Хрыста выклікалі ў адказ нянавісць кліра. Вельмі паказальна, што ў 1901 годзе Святы Сінод рускай праваслаўнай царквы аддаў Льва Талстога праклёну. За ўсю рускую царкоўную гісторыю так былі адлучаныя двое — Пугачоў і Талстой.

Талстой не давяраў тэорыям, якія абяцалі палепшыць жыццё шляхам знешніх пераменаў. Ён не падтрымліваў рэвалюцыянераў, бачачы ў іх сілу, якая хоча замяніць сабой панаючую арыстакратыю. Гісторыя Напалеона, асэнсаваная Талстым для рамана «Вайна і мір», засведчыла эвалюцыю радыкалаў, якія прыходзяць да ўлады пад дэвізам барацьбы за роўнасць і свабоду, а потым залліваюць іх крывёю. Нашае стагоддзе сотнямі прыкладаў пацвердзіла і пацвярджае гэтую ісціну.

Галоўную думку Льва Талстога можна пераказаць так: пакуль не зменіцца канкрэтная асоба, пакуль застаецца ранейшай маральная якасць чалавека, датуль ніякія змены сацыяльнай формы нічога не пераменяць у адносінах паміж людзьмі. Шмат навукоўцаў абвінавачвалі Талстога ў неразуменні эвалюцыі: людзі становяцца ахвярамі благога выхавання ў сям'і, прадажнай і падпарадкаванай дзяржаве рэлігіі, падманных патрыятычных пачуццяў і г. д. Быццам бы Талстой не разумеў чалавечай прыроды. Але ён узняў праблему маральнага ўдасканалення асобы на вышыню чалавечага прызначэння. Без перабольшання ўсе найлепшыя маральныя дасягненні, тэорыі нашага стагоддзя або вынікаюць з ідэяў Талстога, або былі ім пазначаныя.

У людзей такога маштабу, як Талстой, не можа быць сябро́ў, яны адзінокія, як адзінокі быў Хрыстос. Іх думкі і прапановы застаюцца нязддзейсненымі, бо мала тых, хто здольны іх увасобіць. Але без такіх маральных прароцтваў, якія запаляюць сэрца і ўзвышаюць душу, чалавецтва страціла б магчымасць ацэньваць сябе. Просты чалавек не можа думаць як тытан, але ён можа ісці на святло запаленай геніем зоркі, можа зрабіць учынкі, добрыя наступствы якіх знаходзяцца ў будучыні, а не разлічаныя на ўхваленне знаёмымі і сябрамі...

Сваю смерць Леў Талстой сустрэў у дарозе, як вандроўнік. Ён і выйшаў ёй насустрач з уласнага дома, дзе адчуваў ціск уласнай недасканаласці, недасканаласці родных людзей. Яго цягнула давядаца галоўную таямніцу быцця, яму балела, што не паспеў зрабіць больш за адпушчаны век. Пры яго смяротным ложку сядзела любімая малодшая дачка Аляксандра, якая паабяцала выканаць бацькоўскі запавет — выдаць пасмяротна яго творы, а на гэтыя грошы выкупіць землі Яснай Паляны і раздаць сялянам. Яна гэта выканала. Леў Талстой, адыходзячы, здолеў зняць супярэчнасць, якую балюча перажываў дзесяцігоддзі.

Талстой прымушаў людзей думаць. Прымушае цяпер. І будзе прымушаць у наступныя часы. Гэта самае большае, што дадзенае зрабіць чалавеку. ■

Мистификация-2000

Алексей ПИГАЛЕВ

1 января 2000 года компьютеры, спутники, провайдеры Интернета, тостеры и прочая бытовая электроника сойдет с ума. Для того, чтобы гарантировать их работу, нужно переписать все программное обеспечение, причем не только новое, но и старое. Переписать одну строчку машинного кода стоит $1, а переписать ее правильно — $4. Ошибку в 60-х годах придумали американские программисты, считавшие, что для обозначения года в дате достаточно двух цифр. На исправление нужно очень много денег — столько, что аж дух захватывает, но все равно не хватит, потому что этого слишком мало. 1 января 2000 года самолеты решат, что наступил 1900 год. И станут аэропланами. Все это называется «Проблема 2000».

Проблемы решения «Проблемы 2000»

История человечества не устает демонстрировать, что любой прибор, орган, структура или явление функционируют лучше всего ровно до тех пор, пока туда не сунулись специалисты. Неизвестно, возникла бы «Проблема 1986», если бы специалисты не стали баловаться с графитовыми стержнями. Возможно, не случилось бы и «Проблемы 1989», если бы других специалистов не распределили в Элисту помогать детям. Наконец, когда специалисты дорываются до компьютера автора этих строк, то приходится тратить массу времени, чтобы починить компьютер обратно.

Сегодня ситуация складывается следующим образом. В принципе, если оставить все как есть, у мира имеются некоторые шансы выжить после катастроф, вызванных ошибками программного обеспечения. Маленький, конечно, но все же есть. И лишь в том случае, если не разрешать специалистам добавлять собственные ошибки к уже имеющимся.

Следствия:

1. Количество денег, потраченных на экспертов по исправлению «Проблемы 2000», прямо пропорционально количеству новых ошибок, способных нанести дополнительный ущерб.

2. Чем выше квалификация эксперта и чем раньше он приступит к выполнению своих обязанностей, тем выше вероятность выхода из строя программно-аппаратных комплексов досрочно. То есть какая-нибудь атомная электростанция обязательно рванет не из-за «Проблемы 2000», а как только эту самую проблему начнут устранять.

3. Обязательно отыщется идиот, который поступит так, как советует российский журнал «Деньги»: «Координатор программы «Проблема 2000» Мирового банка Джойс Амента считает, что работы по этой проблеме можно будет существенно удешевить, если использовать «бесплатную» рабсилу (студентов или военных)». Вы подпустите сержанта или студента к своим электронным таблицам? А эти к своим ракетным установкам — подпустят.

4. Ошибки экспертов, связанные с решением «Проблемы 2000», будут разнообразнее и «интеллектуальнее» ошибок программного обеспечения и техники.

5. В новом тысячелетии решение «Проблемы 2000» плавно перетечет в решение ПРОБЛЕМ РЕШЕНИЯ ЭКСПЕРТАМИ ПРОБЛЕМЫ 2000. То есть эксперты, уцелевшие после первой волны ядерных ударов, взрывов атомных электростанций и последствий поломки таймеров бытовых видеомагнитофонов, будут обеспечены работой и соответствующей заработной платой на много лет вперед.

Кто лучше всего подготовлен к «Проблеме 2000»?

Структуры, чья жизнеспособность действительно зависит от необходимости устойчивого и бесперебойного функционирования, менее всего пострадают от «Проблемы 2000». По той простой причине, что наиболее квалифицированные специалисты по созданию, тестированию, эксплуатации и профилактике отказоустойчивых систем работают там. Там накоплен практический опыт.

Просто, пока менее надежные звенья рынка (провайдеры, госструктуры, военные, электростанции, аэропорты, больницы, транспортные развязки, научно-исследовательские институты и пр.) будут оправляться от нанесенного удара, информация о наркотиках, порнография, схемы отмывания денег, компромат, рецепты изготовления взрывчатки и нецензурные анекдоты пойдут по альтернативным каналам. Хотя, разумеется, это отразится на росте цен и удобстве для конечного пользователя.

Кому выгодна «Проблема 2000»?

1. Тому, кто о ней говорит. Мне (допишу статью — побегу за гонораром), а также всем остальным собратьям по перу, так или иначе рассуждающим о «Проблеме 2000».

2. Устроителям конференций и семинаров по «Проблеме 2000».

3. Бюджетным организациям, получающим дополнительные средства на решение «Проблемы 2000».

4. Коммерческим организациям, получившим возможность заработать на смене системной даты.

5. Производителям программного обеспечения, выпускающим «новую исправленную версию, полностью 2000-совместимого», и программного обеспечения, проверяющего программно-аппаратные дела на предмет «Проблемы 2000».

Настоящая «Проблема 2000»

Сегодня, в течение одного дня, о «Проблеме 2000» мне сообщили 4 газеты, 2 журнала, 3 телепрограммы, 2 радиостанции, половина из всех новостных веб-сайтов. И это только начало.

Так вот. Закройте на секунду глаза и представьте, что первого января 2000 года ничего не рвануло, не испортилось, не нарушилось, не отбросило назад, не упало на жилые кварталы, не отравило воду, не вышло из берегов, не покалечило мирных граждан. Представили? А теперь ответьте на следующие вопросы:

1. Если вокруг тихо и спокойно, как убедить налогоплательщиков в том, что их миллиарды ушли на решение реальной, а не вымышленной проблемы?

2. Чем заполнять эфир, газетные полосы, обозрения и списки рассылки? Извинениями?

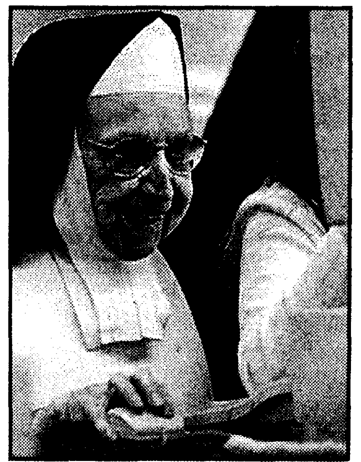
3. Куда потом девать и на какие шиши кормить многомиллионную армию экспертов и перепрограммистов?

Самая большая угроза «Проблемы 2000» заключается в том, что 1 января может ничего не произойти.

Но, разумеется, этого никто не посмеет допустить.

Способы решения настоящей «Проблемы 2000»

Пока журналисты объясняют друг другу то, в чем они не

● Потенциальная жертва «Проблемы 2000»

разбираются, умным мальчикам давно пора заняться серьезными делами.

Во-первых, ясно, что взрыв одного химкомбината упростит процедуру отчетности за средства, вложенные в решение «Проблемы 2000» несколькими сотнями других, более серьезных структур. Соответственно, необходимо срочно решить, что именно и в каком количестве должно взлететь на воздух в честь празднования наступления нового тысячелетия.

Далее. На этом свете до сих пор существует немало вещей, в которых просто обязаны время от времени возгораться провода или еще чего. А более удобного случая может ведь и не подвернуться... В общем, пока вы это читаете, эксперты ломают головы.

Третье. «Проблема 2000» уже давным-давно заявлена как запланированный форс-мажор в масштабах земного шара. А на запланированной катастрофе всегда можно неплохо заработать. Например, если известно, что такого-то числа вагоны будут сходить с рельсов чаще обыкновенного, причем этому есть научное обоснование, с которым согласны и признают уважительной причиной уже просто вообще все поголовно, то решение сводится к тому, чтобы:

а) не забыть прицепить к пущенному под откос составу собственную тележку;

б) заранее подготовить все необходимые сопроводительные документы;

в) подумать, как списать под «Проблему» как можно больше всякого разного;

г) то, что списать нельзя, нужно подключить к компьютеру и все равно списать. ■

СВЕДЧАННЕ

Беларускі рок на відэа

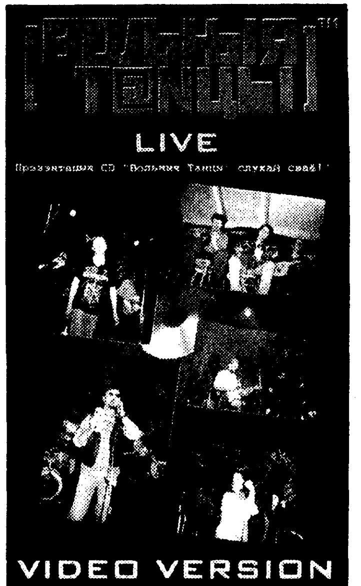
Аляксей ШЫДЛОЎСКІ

Беларуская музычная альтэрнатыва пры падтрымцы Беларускага Хельсінкскага камітэта выдала відэаварыянт кампакт-дыска «Вольныя танцы», які ўбачыў свет у пачатку красавіка. Запіс створаны на аснове канцэртаў-акцыяў «Вольныя танцы», якія адбыліся 25 сакавіка і 1 красавіка ў мінскім клубе «Акварыум». Прэзентацыя кампакт-дыска ўвесну бягучага года прыцягнула ўвагу ўсіх маладзёжных тусовак Мінска і краіны ўвогуле. Яшчэ б, першы кампакт-дыск, на якім запісаныя беларускамоўныя рок-гурты. Хіты з CD загучалі на радыёстанцыях даволі часта. Моладзь скарыстоўвала любую магчымасць, каб замовіць любімыя песні з дыска. Тады і нарадзілася ідэя выдаць відэакасету.

Трэба сказаць, песні на відэа – іншыя, хоць і амаль тых жа гуртоў. Ды гэта і да лепшага, бо калі б хіты паўтараліся, далёка не ўсе ўладальнікі кампактаў набывалі б відэаварыянт. Апроч старых знаёмых — «Уліса», «Новага Неба», NRM, «Крамы», «Нейро-Дюбеля», тут ёсць выступленні менш вядомых гуртоў. Гучаць вядомыя кампазіцыі: «Камендант» («Крама»), «Краіна талераў» («Камэлот»), «Охотник и сайгак» (НД), а таксама новыя, упершыню запісаныя на гэтых канцэртах хіты (іх на касеце пяць).

Праглядаючы запіс выступлення любімых гуртоў, вы адчуеце эфект прысутнасці на канцэрце, атмасферу свята, што панавала ў «Акварыуме».

Умоўна касету можна падзяліць на дзве часткі: больш лёгкія кампазіцыі на пачатку і больш цяжкія (Deviation, Postscriptum, «Нейро Дюбель») напрыканцы. Кожны можа выбіраць тое, што яму бліжэй да сэрца.

Аматарам рок-музыкі час рыхтаваць грошы: да з'яўлення касеты на прылаўках засталіся лічаныя дні. ■

© НАВІНЫ. Спасылка на газету НАВІНЫ абавязковая. Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванні аўтараў, публікаваць артыкулы дзеля палемікі. Адрас: г.Мінск, пр-т газеты «Известия», 8-173. Пасведчанне аб рэгістрацыі № 996
Выдаецца з 16 студзеня 1998 г. В.а. галоўнага рэдактара і заснавальнік Павел Жук. Выдавец — рэдакцыя газеты НАВІНЫ. Адрас для карэспандэнцыі: 220034, г. Мінск, вул. З.Бядулі, 6-47. Тэл./факс: 236-89-40.
E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by Надрукавана на паліграфічнай фабрыцы «Чырвоная зорка» (г.Мінск, 1-шы Загарадны завулак, 3) Заказ 566 Нумар падпісаны ў друк 1/07/99 (15:00) Наклад — 21.340